

NEPRIKLAUSOMA LIEITUVA

Nr. 39 (859) * MONTREAL, 1963 m. RUGSĖJO-SEPTEMBER 25 d. * INDEPENDENT LITHUANIA * LITHUANIE INDEPENDANTE * Postage paid at Lachine, P. Q.

Kennedy už koegzistenciją

- Kas yra dekolonizacija?
- Ir kas yra neokolonializmas?
- Kol kas dar be troikos...
- Širdis Peipinge, pilvas Maskvoj

Kennedy, kalbėdamas Jungtinių tautų pilnates susirinkime, pasidžiaugė, kad ši

JUNGTINIŲ TAUTŲ SESIJĄ ATIDARYTA SVIESESNĖJE ATMOSFEROJE.

Ir jis skaičiavo, kas yra geriau: Spaudimas Berlyne su mažėjančiais; Konge geriau; Lao se vis dar tebesilaiko koalici-
nė vyriausybė; JTO gen. sek-
retoriaus pareigos laikosi pa-
stoviau, nes rusai „troikos“ ne
bereikalauja; ypač svarbu,
kad sudaryta atominio bandy-
mų dalinio suvaržymo sutar-
tis.

Bet dar

DAUGIAU REIKALŲ LAUKIA GERESNĖS ATEITIES:

reikia sustabdyti visus atomi-
nius bandymus, kaip karinio
ginklavinės priemonės; reikia
susitarti dėl nusiginklavimo;
atominę jėgą naudoti tikrai
gerbūvio reikalams; nepras-
minga ir neekonomiška lygia
greta eiti į erdves, kai tą gali
ma daryti bendromis jėgomis,
ir į Mėnulį nusileisti ne Rusi-
jos ir ne Amerikos vardu, bet
visos žmonijos; reikia žmo-
gaus teises iškelti virš visokios
priespaudos; laisvę, tautų ap-
sisprendimas, visiškai visokio
kolonializmo panaikinimas vi-
sur ir tt.

Negalima nesutikti su USA
prezidento teigimais, bet kad ir

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS PRAKTIŠKAI TŲ TEISIŲ NESIEKIA,

nes Kennedy pabrėžė, kad rei-
kia siekti koegzistencijos ir
kultūrinio bendradarbiavimo.
Tų dviejų siekių siekiant,
Amerika kitus siekius aplei-
džia ir jų nesiekia praktiškai,
nors teoriškai ir pasisako už.

„Babelis“ reikiams visapusi-
kai. Susimaišę „liežuviai“,
kaip istoriškai lengendariniai
me Babelyje.

Afrikos naujų valstybių,
kuriose dar galutinai neišai-
skintas kanibalizmas, savaime
suprantama.

KOLONIALIZMO SAVOKA:

Esą kolonializmas — tai
toks reiškinys, kai baltas iš
naudoja juoda, o kai juoda iš
naudoja baltą, arba kai baltas
baltą išnaudoja, tai jau ne ko-
lonializmas, tai gera tvarka. . .
Rusai dar kitaip pradėjo aiš-
kinti kolonializmą.

SOVIETINIAM KOLONIA- LIZMUI ATSKIRTI NUO AFRO - AZINIO,

prisiderinant prie afrikiečių su-
pratimo, dabar sovietiniam ko-
lonializmui apibūdinti pradė-
tas vartoti neokolonializmo
terminas, bet rusai tą termi-
ną aiškina kaip tą patį afro -
azinį, tiksliai naujose sąlygo-
se. . . bendros rinkos, ekono-
minio rėmimo, kultūrinės Va-
karų paramos atsilikusiems
kraštams teikimą ir panašiai...
Taigi,

TARPTAUTINIŲ PROBLE- MŲ DAUGYBĖ,

bet daugelis valstybių jas ban-

do spręsti grynai savanaudiš-
kai, ir nieko rimtesnio JT pa-
siekti negali.

Indonezija, pavyzdžiui, im-
perializmo įkarštyje, nepasise-
kus išardyti Malazijos Federa-
cijos sudarymo (iš Malajų,
Singapuro, Saravako ir šiauri-
nės Borneo), kuris paskelbtas
rugsėjo 15 d., — Džakartoje
užpuolo Anglijos atstovybė,
padegė, išgrobė, sunaikino
daug anglų turto... Visa tai pa-
daryta Indonezijos valdžiai ne
reaguojant ir tikriausiai dar pa-
kurstant.

Malazija, vos gimusi, JT
įvykdytu apsisprendimu, atsi-
dūrė pavojui ir todėl pasiro-
dė kovoti už savo teises. Nu-
traukė ryšius su Indonezija ir
Filipinais, kurie kėsinosi į jos
gyvybę.

Gromyko ir kiti sovietiniai
pareigūnai Jungtinėse Tauto-
se tebevaro sovietinę propa-
gandą, o vakariečiai tyli,
ypač JAV.

Kanados užs. reik. min.
Martin, atrodo, buvo pats at-
viriausias. Jis pasisakė apie so-
vietinį kolonializmą, kinus ir
ypač įdomiai apie Kubą.

Castro, pasak Martina, „ši-
dį turi nukreipęs į Peipingą, o
pilvą atkišęs į Maskvą... To-
kia būseną nepastoviai ir ne-
džentelmeniškai. . .

JAV prezidentą dabar ata-
kuos SSSR užs. reik. min. Gr-
omyko. Ko Gromyko neat-
sieks. Turės pribairti Tito,
grįždamas iš Pietų Amerikos,
kur susilaukė permainingo ne-
pasisekimo.

Brazilijos prezidentas Gu-
lard, komunistuojantis, Tito
priėmė, bet didžiosios provin-
cijos atsisakė priimti.

Vokietijos ir Prancūzijos
užs. reik. ministrai jau ata-
kuoja Kennedy ir Rusk, bijo
dami jų neatsparumo.

Kinijos komunistai tebesi-
virčia su Rusijos komunistais.
Ypač aštrus susidūrimas įvy-
ko prie sienos dėl traukinio,
kuris ėjo iš Peipingo į Mask-
vą. Rusai jį sulaukė, iškratė ir
rado draudžiamos spaudos.

KITOS NAUJIENOS

— Adanaueris lankėsi pas
de Gaulle. Tai paskutinis jo
oficialus vizitas.

— Kanados min. pirm. Pe-
arson JT susirinkime pasisakė
prieš Pietų Afrikos šalinimą iš
JTO.

— Sirija siunčia į Maskvą
delegaciją prašyti ekonomi-
nės pagalbos.

— Japonų delegacija nuvy-
ko į Peipingą ekonominių de-
rybų.

— Pietų Vietnamo prezi-
dento brolio žmona, Ngo Di-
nh Nhu, garsėjanti gražuole,
kaip Kleopatra, kritikavo JA-
V prezidentą ir jo administra-
ciją, kuri esą kišasi į Vietna-
mo vidaus reikalus. Ji vyks
pas Kennedy bartis.

— Rusai atakuoja Ameri-
ką sudaryti NATO sutartį su
Varšuvos pakto valstybėmis ir
tuo įamžinti dabartinę padėtį
Europoje, dėl ko labai susirū-

NEW YORKO NAUJIENOS

PAVERGTŲJŲ SEIMAS DARO ŽYGIUS

Rugsėjo 17 d., kai Jungti-
nės Tautos pradėjo savo 18-ją
sesiją, Pavergtųjų Seimas iškė-
lė savo 9 narių vėliavas iki pu-
sės stiebo ir pradėjo savo 10-
ją sesiją. Tuo pat metu, kai J.

T. svarstė savo narių kreden-
cialus. Pav. Seimas svarstė so-
vietų pavergtų valstybių dele-
gacijų Jungtinėse Tautose ne-
teisėtumą ir priėmė deklaraci-
ją, kurioje, be ko kita, sakoma:
— Po antrojo pasaulinio
karo Albanijai, Bulgarijai, Če-
koslovakijai, Estijai, Latvijai,
Lietuvai Lenkijai, Rumunijai
ir Vengrijai yra brutaliai atim-
tos teisės savo pačių likimui
spręsti. Sovietų S-ga sutrypė J.

T. Chartą, kuri nustatė „plėsti
draugiškus valstybių santykius,
paremtus pagalba teisių
lygybės principui ir tautų ap-
sisprendimui“... Estijai, Latvi-
jai ir Lietuvai yra brutaliai at-
imtos savo valstybių suverenu-
mas, valstybinė laisvė ir nepri-
klausomybė. Sov. S-ga neturi

NAUJOJI PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NĖS VALDYBA

Naujai išrinktoji Pasaulio
Lietuvių Bendruomenės (PL
B) Valdyba, posėdžiavusi Cle-
velande, savo sudėtinį pakvie-
tė Mildą Lenkauskienę ir Ju-
liū Staniškį.

Naujoji Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės Valdyba parei-
gomis pasiskirstė taip: pirmi-
ninkas Juozas Bačiūnas; vyk-
domasis vicepirmininkas Sta-
sys Barzdukas; dr. Algirdas
Nasvytis — vicepirm. visuome-
niniams reikalams; Alf. Mi-

kulskis vicepirm. švietimo rei-
kalams; Vytautas Kamantas
— vicepirm. informacijos ir
jaunimo reikalams; Milda
Lenkauskienė — sekretorius,
ir Julius Staniškis — išdinin-
kas.

Nutarta leisti PLB biulete-
nį — 6,000 egz. 16 pusl.

Pirmoje spaudos konferen-
cijoje naujosios valdybos na-
riai pasisakė apie jų sritis ir
numatomus ateities darbus.

CHICAGOS NAUJIENOS

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ S-GOS SUVAŽIAVIMAS AMERIKOJE

Rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1
Čikagoje įvyko gausus Ameri-
kos Liet. Gydytojų S-gos su-
važiavimas. S-ga (tada vadin-
ta Draugija) įsteigta prieš 50

metų.

pinusi Vokietija ir visi rusų

pavergtieji.

— Kinijos komunistai rei-
kalauja iš Rusijos žemių, ku-
rais rusai pasigrobė 1861 me-
tų sutartimi.

— Sirija pripažino Kuwait.

— Norvegijos naujoji, kon-
servatorių, vyriausybė parla-
mente negavo pasitiekėjimo.

— Rytinės Vokietijos dele-
gacija, atsiųsta apsipažinti su
ukiniu Vakarų Vokietijos gy-
venimu, nesugrįžo.

— Ceilonas JTO iškėlė
Vietnamo budistų persekioji-
mą klausimą.

— Jungtinių Tautų organi-
zacija eina prie piniginių ban-
kroto, nes daugelis valstybių
atsisako mokėti priklausančius
mokesčius; ypač daug skolin-
gi rusai.

— JAV senatas rugs. 24 d.
balsuoja atominio susitarimo
sutartį.

— Saugumo karininkas, pa-
bėgęs iš Rusijos į Vakarus, pa-
reiškė, kad visi rusai bėgtų į
Vakarus, jeigu galėtų.

— Ben Bella aną sekmadie-
nį išrinktas Alžyro presiden-
tu, ir projektuoja . nusavinti
jmones.

— Gromyka JT pilnatyje
pasiūlė baigti kolonializmą, bet
tiksliai ne sovietinį...

metų. Suv-mą atidarė dr. E.
Ringus, Illinois, Liet. Gydyt.
Draugijos pirm. Trumpus pra-
nešimus suvažiavusiems gydy-
tojams padarė dr. S. Biežis ir
dantų gydyt. dr. K. Drange-
lis, daugiausia paliesdami S-
gos istoriją. Daktarai J. Valai-
tis, E. Gedgaudas ir K. Bobe-
lis skaitė referatus medicinos
mokslu klausimais. Suv-mo
proga buvo suruošta paveiks-
lų bei fotografijų paroda ir
koncertas. Illinois Liet. Gydy-
tojų Draugija įteikė suvažiavi-
mo progą Lietuvų Fondui
1.000 dolerių. Naujuoju S-
gos pirmininku išrinktas dr.
V. Tauras. E.

● Komp. J. Žilevičiaus 100 dainų, pavadintų „Lietuviais esame mes gimę“, leidžia J. Karvelis Čikagoje.

AUSTRALIJA PASISAKO PRIEŠ TEISINĮ PABALTĮ JO UŽGROBIMO PRIPAŽINIMĄ

PET delegatūra Australijo-
je (jos veiklus sekretorius yra
Vl. Jakutis) pasikeitęs raš-
tais su Australijos parlamento
užsienio reik. komitetu, iš jos
pirmininko E. D. Mackinnon
gavo patikinimą, kad Australi-
jos delegatams J. Tautose ir
parlamento užsienio reik. ko-
mitetui bei užs. reik. departa-
mentui pranešta apie reikalą
kiekviena proga iškelti Sov.
Sąjungos elgesį su pavergtais
siais ir apie nusistatymą prieš
Pabaltijo kraštų okupacijos tei-
sinio pripažinimo bandymus.

MAŠINŲ FONDO VAJUS

Labai malonu, kad „Nepri-
klausomos Lietuvos“ Mašinų
Fondo vajus susilaukia tautie-
čių dėmesio. Ypač tenka ver-
tinti, kad Bendruomenės orga-
nizacija, kuriai daugiausia laik-
raštis ir tarnauja, MF paremia.

Edmontono Apyl. Valdyba
(pasirašė pirm. J. Popikai-
tis ir sekr. J. T. Anderson),
Edmonton, Alta10.00

T. K. Pečkys,
Montreal10.00

Paukštaitis R. V.20.00

J. Adakauskas,
Montreal10.00
Viso gauta 50.00

Ačiū nuoširdžiausiai!
Mašinų F-de buvo 11,8287.00
Fondui naujai gauta . . 50.00
Fonde dabar yra . . 11,877.00
Fondui užplanuota . 15,000.00
Fondui dar trūksta . 3,123.00

Būsime dėkingi visiems, kas
prisidės prie MF papildymo
iki užplanuotos sumos.

Valdyba.

KAS NAUJA KANADOJE

DIDELIS GINČAS DĖL PENSIJŲ PLANO

Interesuoti bando spręsti šį klausimą.

Liberalai, eidami į federali-
nius rinkimus, pasisakė už fe-
deralinį pensijų planą. Dabar
jie savo pažadą vykdo. Svei-
katos ministeris Judy LaMar-
sh tuo klausimu iškėlė liberalų
valdžios sumanymus. Tas inte-
resuotų kompanijų bei trestų
eilė, kurios iš žmonių drau-
dimo turi susidėję milijardus
dolerių ir statosi dangoraižius,
sukėlė visą audrą. LaMarsh
paskelbta tik ką ne beprote, is-
terike ir tt.

Reikalas juo sunkiau spren-
džiamas, nes ir atstovų tarpe
ir net ministerių tarpe yra tų
biznio kompanijų savininkų
bei dalyvių. Spauda dabar jau
pakankamai jų išaiškino. Vie-
nas tokių, sukėlęs triukšmą ir
paskelbęs, kad Kanados vals-
tybė sugrius, jeigu bus priim-
tas federalinis pensijų fondo
įstatymas, yra „Great West
Life Assurance Co.“ vedėjas
Winnipege. Liberalų lyderis
Ontario provincijoje, J. Win-
termeyer išaiškino, kad ir On-
tario min. pirm. Roberts, ku-
ris pasitarimuose Ottawoje pa-
sireiškė neigiamai federali-
niam pensijų fondui, yra inte-
resuotas. Gal taip yra ir Que-
bec.

Nenuostabu, kad federali-
nis pensijų fondo įstatymas,
kuris pagal liberalų projektą
turi apimti visus Kanados gy-
ventojus ir numato po 175 do-
lerius, kad susilaukė audrų,
nes privačios biznio kompani-
jos, kaip nustatyta statistikos,
turi 10 milijardų dolerių kapita-
lo ir dar valdo apie 8 miliar-
dus dolerių turto vertės. Tai
gi, valstybinis pensijų planas
gali gerokai apgriauoti jų biznį.
Suprantama, kad jos kelia
triukšmą prieš valstybinį pla-
ną.

Blogiau yra dar ir todėl,
kad valstybinis planas gali ne-
praeiti federaliniame parla-
mente, nes yra parlamento na-
rių, kurie dalyvauja tame biz-
nyje, o nepraėjus įstatymui
parlamente, jis turės eiti į se-

natą, o ten bus dar blogiau,
nes senatoriai nemažiau gali
būti interesuoti kompanijų ir
trestų pelnu, nes 17 jų yra tų
biznių savininkai.

Bet kova pradėta. Žmonių
dauguma pasisako už federali-
nį pensijų planą.

Tiktai naujieji demokratai
vis tebekalba apie atominis
ginklus ir nieku dar nepadarė
me federalinio pensijų plano,
nors tai kaip tikta turėtų bū-
ti jų interesas.

KANADA MAITINA KOMUNISTINIUS KRAŠTUS

„Didžiausio gerbūvio“ so-
cialistiniai ir komunistiniai kraš-
tai, kaip skelbia bolševikinė
propaganda, — Rusija, Lenki-
ja, Kinija, Jugoslavija, Kuba
ir kitos komunistinės „respub-
likos“, — visos gabenasi duo-
nų iš Kanados, nes pačios ne
sugeba pasigaminti tiek, kiek
reikia prasimaistinti. Anksčiau
viena Ukraina savo kviečiais
sugebėdavo išmaistinti visą Eu-
ropą, o dabar sovietams trūks-
ta duonos.

Geraai dar, kad yra toks
kraštas kaip Kanada, kuris su-
geba pagaminti tiek duonos,
kad užtenka ne tik pačiai Ka-
nada, bet ir komunistiniams
kraštams. Lenkai pastoviai
perka Kanadoje duoną, Kinai
taip pat jau eilė metų kai Ka-
nadoje perka sau duoną. Da-
bar ir Sov. Rusija jau Kanado-
je perka sau duoną. Ne tiktai
sau, bet ir draugui Kubos dik-
tatoriui.

Rusija Kanadoje nupirko
duonos 239 milijonų bušelių
už beveik 600 milijonų dole-
rių; Lenkija nupirko 21,400.
000 bušelių už 40 mil. dol.;
Čekoslovakija nupirko 5 mil.
bušelių už 10 mil. dol.; Jugos-
lavija nupirko 7,200,000 buše-
lių už 15 mil. dol.; Kinijos ko-
munistai perka ir sutarė pirkti
ateityje kasmet po 186,700,
000 bušelių už 360 mil. dol.
Nukelta į 8-tą psl.

WINDSOR, Ont.

VISŲ WINDSORO LIETUVIŲ DĖMESIUI

Kanados Lietuvių Bendruo-
menės Windsoro apylinkės
valdyba praneša visiems Win-
dsoro ir apylinkės lietuviams,
kad rugsėjo mėnesio 29 die-
ną, sekmadienį, 3 valandą po
pietų, 808 Marion Street, šau-
kiamas KLB Windsoro Apy-
linkės lietuvių susirinkimas se-
kančią dieną varkei svarsty-
ti:

1. Susirinkimo atidarymas.
1. Susirinkimo prezidiumo sudarymas.

3. Dviejų valdybos narių ir
kandidatų rinkimas.

4. Susirinkimo uždarymas.
Susirinkimas įvyks nustaty-
tu laiku nežiūrint dalyvau-
jančių skaičiaus ir spres šioje
dienotvarkėje nurodytus klau-
simus.

**KLB Windsoro Apylinkės
Valdyba.**

Papildomai pranešama, kad
KLB Valdyba į šį susirinkimą
siunčia savo atstovą.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For loyalty to Canada!
Už ištikimybę Kanadai! For liberation of Lithuania!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$ 5.00 Canada\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika. \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur\$ 6.00 Other Countries ...\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Pareiga tautai ir tėvynei

Jokia auka tautai ir tėvynei nėra per didelė. Už tautos laisvę ir tėvynės nepriklausomybę savanoriai ir partizanai laisva aukos visą savo ateitį, savo gyvybę. Tai yra jau aukščiausia auka, kokią žmogus gali duoti.

Iš mūsų niekas tokios aukos nereikalauja ir neprašo. Bet iš mūsų visų prasoma au ka, kokią mes galime duoti. Tai ir dukime. Nes mes tėvų nei esame daug skolingi: skolingi gyvybę, mokslą ir, kaip kiekvienam dera, — pareigą tėvynei.

Šiomet šita sakyti visiems lietuviams yra drąsiau ir ma

loniau, nes, kaip atrodo, pa galiau visi lietuviai, skatinami pareigos tėvynei ir tautai, su eis į bendrą darbą. Tai yra bū tina, nes ir tikslas visų bend ras, tas pat.

Atsiminkime dar vieną ap linkybę: kova už laisvę tampa sunkesnė, kova su okupacija ir sovietiniu kolonializmu jei na į naują — sunkesnė fazę. To dėl reikia didesnio pasiaukojimo, didesnio jėgų įtempimo, didesnio ryžto. Bet tai mūsų ir kaip žmonių ir kaip lietuvių pareiga.

Tat ir mūsų pareiga aukotis ir aukoti.

NL red.

TAUTOS FONDO AUKŲ METINIS VAJUS

Spaudoje jau buvo skelbta, kad kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet yra vykdomas TF-dui aukų vajus visoje Kanadoje. Vajaus tikslas yra telkti lėšas pavergtos Tėvynės laisvinimo reikalams. Visi Kanadoje esantieji TF-do skyriai, įgaliotiniai, o kur jų nėra, Apylinkių valdybos, organizuoja savo apylinkėje visuotinę aukų rinkliavą, atsilaukiant ir kiekvieno lietuvių namus su aukų lapais, kuriuose yra su rašomi adresai visų tos apylinkės lietuvių.

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje prašo aukų rinklia vas atsidėjus tvarkingai ir nuo širdžiai praveisti, o visus lietuvius prašo nuoširdžiai ir gau siai ją paremti, aukojant kas kiek išgali. Prašomi aukoti vi si.

Jei dėl adreso pakeitimo au kų rinkėjas neaplinkytų, tai siųskime aukas į laisvą idėję čekį ar money orderį šiuo adre su: V. Vaidotas, 45 Cameo Cr. Toronto 9, Ont. Taip pat visi lietuviai gyveną atskirai, išsimėtę po plačią Kanadą, prašomi siųsti savo metinę au kų Tautos Fondui, aukščiausių nurodytu adresu. Visiems bus pasiūstas pakvitavimas, ar lie tuvių pasas su įklijuotais pa kvitavimo ženklais.

Lietuvos laisvinimas iš rusų okupacijos ir neokolonizmo

— yra aukščiausias mūsų visų tikslas.

Šiandien mes neturime kitų ginklų ar priemonių ją laisvinti, kaip tik laisvas tiesos žodis Lietuvon ir visam pasauliui per radiją ir spaudą, nes tos dvi galybės formuoja viešą laisvo pasaulio opinią, atskleidžia prieš propagandą ir melus, kas yra okupantui baisės, kas ginklas, nei jo tankai. Tą sunkų darbą atlieka Tautos Fondas, tad spieskimės apie Tautos Fondą ir jį remkime.

Lietuvos laisvė yra mūsų visų rankose. Kiek dirbsime, au kosimės — tiek bus atsieta. Nenuleiskime rankų, nežiūrėti, kaip sunkus būtų tas darbas ir kaip ilgai užsitęstų kova. Vien gražiausias žodžiais ir ilgomis kalbomis mes Lietu vos neišvaduosime, tam reikia lingas pasišventimas, sunkus darbas ir lėšos, nes visi gerai žinome, kad be lėšų joks dar bas yra neįmanomas. Tad au kokime Tautos Fondui, o per jį remkime Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą.

Aukų vajui pasibaigus, pa vardės visų aukavusių nema žiau kaip 2 dol. ir daugiau, bus paskelbtos lietuvių spau doje. Tad padarykime, kad nė vienas lietuvių vardas ne būtų praleistas. Už tai dėkin ga tauta ir tėvynė.

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje.

EUROPOS „LAPIŲ MEDŽIOKLĖS“ PIRMENYBĖS VILNIUJE

Vilniuje rugp. 24—26 dd. įvyko trečios „lapių medžioklės“ Europos pirmenybės. Tik rumoje tai ne lapių medžioklė, bet rungtyniavimas sportininkų, apsiginklavusių „por tatyvinių radijo imtuvu su an tena, kompasu. Tenka skubiai sumontuoti visą radijo apara tūrą, miške paslepiami keli ra dijo siųstuvai ir jie atlieka „la pių“ vaidmenį. Sportininkui tenka skubiai rasti visas „la pes“, atseit, jis turi gerai žino ti radijo techniką. Pirmos to kios pirmenybės buvo surengtos 1961 m. Švedijoje, Stock holme, antrosios — 1962 m. Jugoslavijoje. Laimėtojai bu vo sovietų radijo specialistai — sportininkai. — Vilniuje įvy kusios pirmenybės vyr. teisė ju buvo pavergtos Lietuvos ry

šių ministras N. Bieliāinas. Aukso medalius ir vėl laimėjo sov. sportininkai. Pirmenybės se dalyvavo, be sovietų, dar Austrijos, Bulgarijos, Jugosla vijos, Lenkijos, Švedijos ir kt. kraštų rinktinės. Buvo duota teisė startuoti Lietuvos, Kaza chijos ir Ukrainos respublikų komandoms. E.

KIJEVE SUIMTAS JAV TURISTAS

Pagal sovietinio „Inturisto“ pranešimą Kijeve policijos bu vo suimtas JAV pilietis Bernard Koten. Esą, Koten buvo atvykęs į Sovietų Sąjungą su grupe rusų kalbos specialistų. Sovietinės įstaigos pradžioje apie JAV piliečio suėmimą JAV ambasados Maskvoje ne informavo. E.

BŪKIME SVEIKI

RAUPSAI

Raupsai, arba lepra, yra pa lyginti mažai limpama liga. Po užsikrėtimo ji pasireiškia labai vėlai — po kokių 4—6, o kartais net 10 ir daugiau metų. Raupsais užsikrečiama ilgą laiką būnant glaudžiamame buitiniame kontakte su ligo niu. Mažiau yra galimybės už sikrėti per orą ir per bendrai vartojamus daiktus. Ypatingą reikšmę raupsams plisti turi blogos socialinės — ekonomi nės sąlygos, todėl jie daugiau sia paplitę vargingiausiose visuomenės sluoksniuose, gy venančiuose antisanitarinėse sąlygose.

Raupsai pakenkia odą ir nervų sistemą. Dažniausia su žalojamas veidas, ypač kaktos ir nosies srityje, kur atsiranda dėmės arba mazgeliai. Ilgai nuil jie padidėja iki riešuto dy džio, vėliau neretai ir išopėja. Opos ilgai negyja, pūliuoja, o vėliau randėja. Veido išvaiz da pasikeičia, nosis deformuo jasi, veidas primena liūto ar buldogo snukį. Neretai taip pat paliečiama rankų oda, at siranda mazgai, opos, randai, deformacijos, kartais nukrinta pirštai. Dėl nervų paralyžiaus oda netenka jautrumo, atro fuojasi raumenys, sumažėja galūnių jėga ir judesiai. Raup sai ir jų pasekmės gali būti pa našios ir tuberkuliozė ir sifilis, todėl diagnozę gali tiksliai nu statyti tik odos ligų gydyto jas.

Raupsai buvo žinomi jau se novėje Azijos ir Afrikos kraš tuose, Europoje jie paplito po didžiojo tautų kraustymosi ir po kryžiaus karų, taip pat pre kiauojant su Rytai. Viduram žiais raupsai buvo labai papli tę Europos miestuose. Jau seniai kovojama prieš

raupsus. Senovėje raupsuotie ji būdavo išvaromi iš miestų į negyvenamas vietas. Vidur amžių miestai už savo sienų raupsuotiesiems izoliuoti turė jo lūžnas, kuriose raupsuotieji gyvendavo iki mirties. Jie bū davo išbraukiami iš visuome nės, atimamos jiems į turto pa veldėjimą teisės, jie turėdavo dėvėti ypatingus rūbus su bar škalais arba varpeliais. Elge tauti jiems tebuvo leidžiama tik tam tikrose vietose.

Europoje jau nuo XVI a. susirgimai raupsais jau ėmė mažėti. Jungtinių Tautų Svei katos apsaugos organizacijos duomenimis, visame pasauly je šiuo metu dar yra apie 10-15 mln. raupsuotųjų, daugiau sia Azijos ir Afrikos kraštuo se, Europoje jų tėra 15—20 tūkstančių.

Lietuvoje naujų susirgimų nepasitaiko. Iš praeties buvo likę keletas chroninių ligonių, kurie anksčiau buvo laikomi specialioje Klaipėdos ligoninė je raupsuotiesiems — lepro zoriumė. Likvidavus tą lepro zoriumą, minėtieji ligoniai bu vo perkelti į Latvijoje esantį leprozoriumą. Leprozoriumuo se raupsuotieji laikomi daugė li metų, ten jiems sudaromos sąlygos gydytis.

Dabartinis raupsų gydy mas sulfoniniais preparatais yra gana efektingas, ypač pra dėjus gydytis ligos pradžioje. Todėl žymiai sutrumpėja ligo nių gydymas leprozoriumuo se, ligoniai netenka apkrečia mumo ir toliau gali gydytis dispanseriuose. Raupsuotųjų vaikai dažniausiai gimsta svei ki, todėl izoliuojami nuo ser gančių tėvų atskiruose vaikų namuose, reikalui esant skie pijami. Doc. P. Čibiras.

MOKSLAS IR TECHNIKA

KAIP VENERĄ PADARYTI GYVENAMĄ

Jei žmogus nusileistų Ve neroje, jis negalėtų joje gyven ti. Šios planetos atmosferoje nėra deguonies ir yra labai daug anglies dvideginio. Nors vandens yra, bet kiek jo, neži nia. Manoma, kad Veneros paviršiaus temperatūra apie 300 laipsnių C.

Karlas Saganas iš Berklio universiteto iškėlė idėją paver sti Venerą planeta, tinkama žmogui gyventi. Jis pasiūlė nu gabenti į jos atmosferą primi tyvius jūrinius dumblius, kurie gana greitai anglies dvideginį paverčia deguonimi. Saganas mano, kad tinkamiausi būtų melsvai — žali Nastocacae šei mos dumbliai.

Dumbliai iš pradžių gyven tų viršutiniuose atmosferos sluoksniuose, savo gyvybinei veiklai panaudodami vandenį, esantį vandens garų or ledo kristaliukų pavidalo. Pamažu deguonies kiekis Veneros at mosferoje augs. Kintant atmo sferos sudėčiai, pakis ir klima tas. Planetos paviršiaus tempe ratūra žemės. Kai ji bus žemes nė kaip 100 laipsnių, taps gali

ma fotosintezė, atseit, žemės augalai galės egzistuoti Vene ros paviršiuje. Dar labiau nu kritus temperatūrai, jos pavir šių galės pasiekti lietus. Paga liau atmosfera susibalsuos, ir anglies dvideginio joje ne bus daugiau, kaip žemėje.

POVANDENINIS ŽVALGAS

Jūros gelmių tyrinėjimai, pradėti prieš daugelį metų, iki šiol nedavė laukiamų rezul tatų. Žmogus, nors ir giliai nu sileisdamas į jūrą, negalėdavo atlikti sudėtingų tyrimų, nes ir moderniausi batiskafai dide liame gylėje tegalėdavo išbūti palyginti trumpą laiką.

Viena amerikiečių firma pradėjo statyti naują origina lios konstrukcijos povandeninį laivą „Aluminautą“, kuris ga lės nusileisti iki 4,5 km gylio ir išbūti ten su nemaža įgula ke letą dienų. Laivo darbo spin duls — 130 km. Jis bus ap rūpintas mechaninėm rankom — manipulatoriais pavyzdžia ms iš jūros dugno rinkti, po vandenine televizija, ultragar so lokatorium.

The Telegram, Toronto

Marlene Streit iš Fonthill, Ontario, laimėjusi Kanados moterų atviro golfo čempioną. Jos oponentė Gail Harvey iš Toronto, kairėje, niekad jos nebuvo viršijusi Royal Otta wa varžytynėse.

K. L. BENDRUOMENĖS REIKALAI

SOLIDARUMO MOKESTIS

Būtų labai geistina, kad ar tinantis KLB Krašto Tarybos sesijai, apylinkės atsiskaitytų su Krašto Valdyba už šiais metais surinktą solidarumo mokestį. Reikia pasidžiaugti, kad metai iš metų solid. mo kesčio rinkimas Kanadoje ge rėja ir surenkamos sumos au ga. Tačiau dar toli iki to, kad kiekvienas lietuvis tų dviejų dolerių metinį mokestį pradės skaityti savo tautine pareiga mūsų bendruomenei.

Nuo praeitos Krašto Tary bos sesijos Ottawoje lig šiol apylinkės yra įmokėjusios Krašto Valdybai sekančias so lidarumo mok. sumas:

Toronto	\$ 485.00
Hamilton	, 300.00
Delhi	, 75.00
Sudbury	, 53.60
St. Catharines	, 53.60
St. Sault Marie	, 38.00
Welland	, 33.10
Edmonton	, 25.00
Calgary	, 20.00
Rodney	, 20.00
Oakville	, 16.80
Fort William	, 13.60
Lethbridge	, 9.60

Viso \$ 1,143.30

Tuo būdu, iš 20 veikiančių apylinkių 13 jau atsiskaitė ar bent dalinai atsiskaitė, o iš 7 dar neatsiskaitė.

AUKOS ŠOKIŲ FESTIVALIUI

„Be solidar. mokesčio, šie met buvo renkamos aukos ir įvykusiame II-am Tautinių Šo kių Festivaliui Čikagoje. Šo kių grupės turinčios apylinkes savo ruožtu rinko aukas savo vietiniams šokėjams: paremti, todėl bendrasis vajus nebuvo labai sėkmingas. Šokių festiva liui iš apylinkių buvo gauta ir persiūsta į Čikagą:

Sudbury	\$ 45.00
Montreal	, 39.00
Oakville	, 32.00
St. Catharines	, 27.00
Ottawa	, 25.00
Rodney	, 25.00
London	, 23.25
Welland	, 15.00
Vindsor	, 10.80
Lethbridge	, 10.00

Viso \$252.05

Pr. Rudinskas

Krašto Valdybos lždininkas.

Studentai - Gyvenimas ir Veikla

NAUJA LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS CENT RO VALDYBA.

Lietuvių Studentų S-gos C. Valdyba 1963-64 mokslo me tams išrinkta ir į ją įeina šeši nariai iš Detroito ir vienas iš Chicagos.

Naujoji valdyba pareigo mis pasiskirstė sekančiai:

Zaparackas Algis — pirmi ninkas, 4120 Yorba Linda Drive Royal Oak, Mich., US A.

Ūdrys Arūnas — vicepirm. Kausteklis Petras — iždin.

Bajorūnaitė Giedrė — sek retorė, 16210 Ilene Detroit,

Mich., USA.

Bublys Algis — užsienio skyriaus reikalams.

Staniulytė Gina — spaudos ir informacijos reikalams.

Valaitytė Audronė, Chica gietė — parengimų reikalams. „Studentų Gairių“ redakto rium pakviestas kol. Griškelis Rimantas, 8485 Dixie Lane, Dearborn 6, Mich., USA.

Visuotinis metinis Lietuvių Studentų suvažiavimas įvyks lapkričio 28 — gruodžio 1 d. New Yorke.

G. Staniulytė.

JUOKDARIAI

PRAVDA IR DUONOS KLAUSIMAS

Sovietinis oficiozas „Prav da“ 257 nr. rašo: „Uveličim chlebyne resursy rodiny“ (pa didinkime tėvynės duonos at sargas).

Žinoma: Kanadoje gi Rusi ja perka duonos atsargų už 600 milijonų dolerių. Aišku, kad resursai padidės...

EIKVOTOJAI KALTI, KAD TRŪKSTA DUONOS...

Žinoma, nes (Pravda Nr. 254) priviso visokių kenkėjų ir eikvotojų. Charkovo elekt ro - mechaninio fabriko vurtu vė kalnus baltos duonos pirai ko valgykloje, o publika ne tikrai valgo, bet palieka dar nuograužų, kurios atiduoda mos gyvuliams... vienur kiau lėms, kitur šunims...

Fabriko sandėliuose genda duoniniai javai, nes nėra prie žiūros... Trūksta mašinų duo nai išvežioti...

BRIGADININKAS ALBINAS VABOLAS,

kaip rašo 163 nr. Tiesa, iš in validų atėmė žemę ir atidavė savo giminėms... Girtuoklis, po 3 — 4 dienas nepasirodo darbe ir neužrašo, ką kolūkie čiai dirba. Rūpinasi tikiai sa vo giminėmis...

Tiesa padarė tardymą ir ži nias patvirtino. Bet kas iš to? Vietoj šio bus kitas panašus ir trečias. Kaltas gi ne asmuo, bet santvarka, kuri tokius Va bolus gimdo.

UŽ RASEINIŲ PRIE DUBYSOS,

rašo Tiesa 193 nr., esą pasta tytos statių dirbtuvės ir lent pjūvė, bet ilgai statytos dirb tuvės nebaigtos ir niekas tuo nesirūpina. Nėra net kur atsi gerti vandens. O valytojų val dyba galinti pasamdyti tiktai... dirbančiųjų sąskaiton... Bėgiai atvežti, bet geležinkelio nie kas nesiruošia tiesti. Nėra ir

pažadėtų vagonėlių... Žodžiu, tvarka, kaip aptiekoje...

NEPAKEIČIAMAS BRIGADININKAS

Taip galvoja „Raudonosios žvaigždės“ kolūkiečiai, nes jų turtą brigadininkas grobsto, o niekas to nemato. Kolūkie čiai pranešė apie grobstymus ir kolūkio pirmininkui ir šlo vingajai partijai, bet Cirtautas sėdi vietoje ir tebegrobsto: parsivežė vežimą mišinio, pra gėrė daug kolūkio runkelių ir... į sveikatą...

PRAVAŽIUOJA NET... TRYS MAŠINOS...

Sovietuose viskas mechani zuota, viskas motorizuota, — triūbuoja sovietinė spauda. O kolūkio „Naujuoju keliu“ vieš keliu, kaip rašo Tiesa 211 nr., per dieną pravažiuoja net trys keleivinės mašinos, o kelias — prastas... Kolūkiečiai reika lauja, kad kelias būtų patai sytas.

Tiesa, eidama tardytojo ir policininko pareigas, patikri no faktus ir rado, kad tikrai kelias prastas, bet ramina kol ūkiečius, kad kelias bus taiso mas. Kada?

DĖDŽIŲ SISTEMA GERAI VEIKIA...

„Lenino keliu“ kolūkio pir mininkas Simitais girtas vai ruoja mašiną, įvirsta į griovį ir inspektoriai jam atima vaira vimo pažymėjimą. Bet... Tie sa 211 nr. rašo: „nežinia ko dėl po kelių dienų „gerų dė džių“ „įsakymu“ jam leidi mas grąžinamas... B. Vėly vis todėl klausia: „Idomu, ko dėl kitiems vairuotojams eis mo taisyklės privalomos, o Si maičiui šiuo atžvilgiu daro mos išimty?“

Draugas Vėlyvi, ar gi neži nai, kad taip yra tikrai tobu liausioje šlovingosios partijos sukurtoje santvarkoje?

Mandrapypkis.

VYTAUTAS PATAŠIUS

Lietuvių kovos su rusais
už laisvę1863 METŲ SUKILIMAS
LIETUVOJE

5.

SUKILIMAS UŽVERDA

Nemaža pažadų buvo da-
vęs lenkų lietuvių veikėjams
Giuseppe Mazzini bei garsusis
Garibaldi, Italijos vienytojas.
Lenkai buvo su italais susitarę,
kad jie padės Italijai susivieny-
ti, o italai, atsidėkodami, pa-
dės Lenkijai atgauti laisvę.
Lenkų legionai kovėsi italų
pusėje prieš austrus 1859 m.
1860 m. Italija susijungė, iš-
skyrus popiežiaus valdomą te-
ritoriją. Atėjo laikas Garibal-
džiui išpirkti duotus pasižadė-
jimus. Iš jo, su saulele žmonių
prie Pretmonto valstybės pri-
jungusio Siciliją ir Neapolį,
buvo tikimasi stebuklų.

Aktyviai užsienyje veikė
emigrantai. Organizuojami gi-
nklų transportai į Palangą, už-
perkant ginklus, samdant lai-
vus.

Zigmantas Sierakauskas, su
kilimo komiteto paskirtas vy-
riausiu ginkluotųjų pajėgų va-
du Lietuvos srityje, pasitaręs
su svarbiausiais, Ignu Laskaus-
ku ir gydytoju Boleslovu Dlus-
kiu, išdėdė karo veiksmų pla-
ną. Jis nenorėjo tenkintis vien
partizaniniu veikimu, bet pla-
navo užvaldyti Baltijos kran-
tus, kad galima būtų lengvai
gauti ginklų iš užsienio. Jūros
keliai turėjo atplaukti ir for-
muojamas savanorių legijo-
nas. Savo veiksmais taip pat
norėjo nukirsti visą susisieki-
mą tarp Petrapilio ir Varšu-
vos (jungiamą keliais ir keli-
mis geležinkeliais) ir tuo
palengvinti lenkų sukilėjams.

Rytiniame fronte Zvierzdo
vskis su Gudijos sukilėjais tu-
rėjo atitraukti dalį rusų kari-
nių pajėgų nuo pagrindinio
fronto, tuo tarpu, Lietuvos su-
kilėjai turėjo būti sutelkti į
koncentruotą vienetą ir žygiuo-
ti į Kuršą. Ten buvo tikėtasi
sukelti valstiečius, paskelbiant
jiems visišką laisvę ir žemės
nuosavybę, ir su kariuomene
įsivertinti pajūryje, lengvame
ryšyje su užsieniu, tuo tarpu,
kai maži palikti daliniai Lietu-
voje ir Gudijoje, turėjo plėsti
sukilimą ir puldinėti iš visų pu-
sių rusų danilius, žygiuojan-
čius pajūrio link.

Planas gal buvo optimistiš-
kas, bet tuo metu atrodė įvyk-
domas. Sukilimo komitetas,
pasitikėdamas Sierakausko au-
toritetu, planą patvirtino. Sie-

rakauskas įsakė sukilėjus telk-
tis Šėtos miškuose (pusiauke
lėje tarp Kėdainių ir Ukmer-
gės). Ten pamažėle slinko su
kilėlių daliniai, pakeliui kauda
miesi su rusais. Pirmasis ran-
dežvovs pasiekė gydytojas
Boleslovas Dluskis, ties Megie-
nais sumušęs rusus. Nuo Paber-
žės atžygiavo su 300 dalginin-
kų kun. A. Mackevičius, Pa-
beržės folialistas vienas iš pir-
miųjų puolęs rusus, sukilimui
prasidėjus.

Prieš kelias savaites iš Itali-
jos grįžęs 25 metų amž. teisių
studentas Boleslovas Kolyska
per porą dienų surinkęs per
400 žmonių, pradėjo operaci-
ją prieš rusus. Prie jo prisijun-
gė kunigo Antano Navainos
būrys. Balandžio viduryje, di-
delis sukilėlių dalinis susitelkė
stovykloje Šėtos miškuose. Čia
atvykęs pats Sierakauskas per-
ėmė iš Dlusko vadovavimą ir
didelę spartą pravedė karinį
apmokymą. Vienas iš instruk-
torių — menininkas Vivulskis.
Kitas garsus dailininkas E.
Andrioli, buvo dalinio vadas
Liudviko Narbuto sukilėlių bū-
ryje, veikusiam tarp Lydos ir
Varėnos. Narbutas su 1000 vy-
rų būriu sumušė rusus ties Ru-
dnia ir Lakštutėnais. Guber-
natorius psakyrė didelius pini-
gus už Narbutą galvą.

Gauta žinia, kad iš Angli-
jos išplaukė išnuomotas garlai-
vis „Ward Jackson“ su gink-
lais sukilėjams ir arti 900 sa-
vanorių. Sierakausko daliniai
pajudėjo į šiaurę, ties Raguva
(Panevėžio apskr.) susikau-
dė su rusais (bal. 18 d.). Ru-
sai išsklaidyti. Čia pasižymėjo
kun. Mackevičiaus vadovauja-
mi dalgininkai. Po laimėjimo,
sukilėjai susitelkę Andrioniš-
kio miškuose į šiaurę nuo Any-
kščių ir tęsė karinį apmoky-
mą. Prisijungus Koliskai, suda-
ryta 9 batalionai, 2,700 vyrų.
Pagal planą, žygiuota toliau į
šiaurę, Biržų link, trimis kolo-
nomis. Sierakauskas žygiavo
centre, Kolyska kairėje, kun.
Mackevičius kiek atsilikęs de-
šinėje. Sukilėjams pastoję ke-
lią žymiai stipresni rusų dali-
niai, vadovaujami generolo
Geneckio. Jie puolė pirmas
dvi sukilėlių kolonas, bet bu-
vo Sierakausko ir Kolyskos at-
mušti. Sekančią dieną gavę pa-

stiprinimų iš Kuršo, rusai vėl
puolė. Nežinia, kaip kautynės
būtų pasibaigusios, bet kulkos
sunkiai sužeistas į nugarkulį
Sierakauskas. Sukilėjai pakri-
ko. Atskubėjęs kun. Mackevi-
čius nebegalėjo padėties atitai-
syti. Sukilėlių jėgos išblašky-
tos, sužeistas Sierakauskas ir
jo pavaduotojas Kolyska pate-
ko į rusų nelaisvę ir sukaustyti
nuvežti Vilniun.

Didysis Sierakausko planas
be jo paties nebeįmanomas
įvykdyti. Sukilimo komitetas
nusprendžia grįžti prie partiza-
ninio veikimo. Kauno srities
karo vadovybė pavesta Ignui
Laskauskui, Sierakausko štabo
viršininkui. Šis su 800 vyrų bū-
riu pasitraukė iš Biržų apylin-
kių Panavėžio link, nuolat per-
sekiojamas rusų gen. majoro
Čerchovo. Gegužės viduryje
rusų apsuptas žuvo ir Liudvi-
kas Narbutas.

Didelė nesėkmė lydėjo su-
kilėlių veiksmus ir Lenkijoje,
kur nuolat keitėsi karo vadai.

Napoleonas III tiesinosi tuš-
čiais posakiais ir protesto no-
tomis rusams; anglams nepasi-
sekė prancūzų prikalbėti grie-
tesniems žygiams. Be to, ang-
lų dėmesį greit nukriepė brės-
tanti krizė Šlezvigo - Holštei-
no srityje, kurią naujasis Prū-
sijos min. pirmininkas Bismar-
kas stengėsi atskirti nuo Dani-
jos. Garibaldi, neseniai išleis-
tas iš kalėjimo po nepasiseku-
sio žygio į Romą, nedaug te-
galėjo pagelbėti. Hercenas, ra-
gindamas rusų visuomenę rem-
ti sukilimą, nustojo daug sim-
patijų Rusijoje. Atrodo, kad ir
liberališkiausiai nusiteikę ru-
sai, pritarę Lietuvai - Lenki-
jos laisvės siekimams teorijo-
je, pasirodė šovininiais pa-
triotais praktikoje. prasidėjus
lietis kraujui.

Anna Cameron ir Paul Soles, vadovaujant CBC - TV
„Take Thirty“ programai.

ATVYKSTA
MURAVJOVAS

Gen. gubernatoriui Nazimo
vui pasirodžius „perminkštų“
sukilimą malšinant, i Lietuvą
atsiustas generolas Muravjo-
vas, jau pakeliui į Vilnių šau-
dęs suimtus sukilėlių vadus.
Tuoj Vilniuje sušaudyti keli
kunigai, iš sakyklų skaitę su-
kilimo atsisaukimus, vyskupai
priversti reikalauti, kad jų vys-
kupijoje sukilėliai padėtų
ginklų. Vilniaus vyskupas
Krasinskis, bandęs išvykti i
užsienį gydytis, pakeliui i Pet-
rapilį suimtas ir išvežtas į
Viatką; Vilniuje ir Kaune sta-
tomas kartuvės. Birželo mėn.
pakarti Koliška ir Sierakaus-
kas, pastarasis dar išsiuntęs iš
kalėjimo ligoninės pagalbos
prašymą Garibaldiui. Petra-
pilyje įtakingi Sierakausko
draugai bandė paveikti Mu-
ravjovą, kad tas nešaudytų
Sierakausko. Muravjovas pri-
žadėjęs jems nešaudysiąs, nes
jau įsakęs pakarti. Sierakaus-
ko šeima ištremta į Samarą.
Žmona, laukianti kūdikio,
traukinyje laikyta sukaustyta
grandinėmis. Muravjovas įsa-
kė, jei gims berniukas — už-
mušti, o jei mergaitė — ati-
duoti į prieglaudą Smolenske.

SUKILIMO EIGA IR
PABAIGA

Sukilimas dar buvo plačiai
išplitęs. Birželio mėnesį Dlus-
kis smarkiai sumušė rusus Že-
maitijoje, ties Papile, bet vė-
liau, pralaimėjus išvyko i už-
sienį organizuoti paramos.
Kun. Mackevičius įgavo le-
gendarinio garso savo žy-
giais. Jo 300 vyrų rusai gau-
dė su 10,000 kariuomenės.
Suvalkijoje garsėjo Povilas
Suzinas, žemaičiuose — Bag-
danavičius.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

DĖMESIO TREMTIES SPORTINIAM GYVENIMUI

(Ištrauka iš inž. V. Adamkevičiaus paskaitos PL B-nės Sei-
me Toronte).

Ir dar viena sritis turi būti
grąžinta i pirmutines mūsų
jaunimo auklėjimo eiles, tai
sportas. Apie sporto reikšmę
bei jojo įtaką jaunui gyven-
nime nerandu reikalo kalbėti,
nes kiekvienas kultūringas ir
civilizuotas vakarų pasaulio
žmogus tai žino. Tačiau ran-
du reikalo sustoti ir atkreipti
jūsų dėmesį į liūdną faktą,
kad iki šiol ši jaunosios kartos
auklėjamoji priemonė tebėra
pamestinukės vietoje. Tiesiog
nesuprantama, kad mes visi
dar neįvertiname fizin. auklė-
jimo reikšmės, tai, ką prieš
šimtmetį kitos tautos naudojo
auklėjimui ir net pritaikė kaip

priemonę tautinei laisvei atko-
voti. Vokiečių turnverbandai,
čekų sakalai, suomių — yra
ryškiausi pavyzdžiai. O mes
sergam sportui abejingumo li-
ga. Parodykite man nors vie-
ną lengviau suprantamą kalbą
jaunimo tarpe negu sportas!
Todėl ir siūlau rasti būdus vi-
sose pasaulio LB nieko nedel-
siant aktyviai prisidėti prie
sportinio sąjūdžio išplėtimo,
rėmimo, o ten, kur sportinis
gyvenimas merdi, pačiai LB
eiti ir burti jaunimą i sporti-
nius vienetus. Rodomas oficia-
lus dėmesys atėjimu, pasveiki-
nimu, padėties neišgelbės. Rei-
Nukelta i 7-tą psl.

Vis dar veikė Vilniaus vy-
riausia sukilimo vadovybė,
nors vienas po kito areštuoja-
mi, tremiami, kariaimi. Gesta-
ras, Oskierka suimti. Ilgiau-
siai išsilaikė Kostas Kalinaus-
kas, paskutinius 1863 metų mė-
nesius veikęs pats vienas, lei-
dęs atsisaukimus, nurodymus
žmonėms, persirengęs dalyva-
vęs kiekvienoje egzekucijoje.
Jis pateko i rusų nagus tik
1864 metų sausio mėnesį. Po
dviejų mėnesių tardymo, nie-
ko neišdavęs, drąsiai laikydav-
masis jis, tikroji 1863 metų
sukilimo siela, buvo pakartas
Vilniuje kovo mėnesį, vos 26
metų amžiaus. Jis savo veik-
loje buvo pagrindiniai lietuviš-
kas, savo antspaude nevarėjo
erelio, visuomet pabrėžęs,
kad lietuviai kovoja šalia len-
kų, bet visiškai savarankiškai.

Sukilėlių būklė darėsi vis
sunkesnė pritrūkstant amuni-
cijos, užėjus šalčiams. Sužeisti
vengė eiti slėptis i kaimus, nes
sukilimą malšinanti rusų ka-
riuomenė žiauriai baudė visą
apylinkę, kur užtikti slepiami
sukilėjai. Sužeistieji pasilik-
davo lauke mirčiai.

Gruodžio mėn. jo būrį ru-
sams išblaškė, sužeista koja
bandydama persikelti per Ne-
muną, i rusų rankas pateko
kun. Antanas Mackevičius.

Viena iš tauriausių sukilimo as-
menybių, kun. Mackevičius
kilęs iš Tytuvėnų, neturtingo
ūkininko sūnus, draugų pade-
damas, porą metų studijavo
Kijevo u-te, vėliau baigė Var-
nių kunigų seminariją. Nemė-
giamas bajorų dėl lietuvišku-
mo ir baudžiauninkų užtari-

mo, buvo dievinamas savo
valstiečių. Ilgai ir sumaniai
vadovavęs sukilėlių būriams,
suimtas sužeista koja, pėsčias
varytas i Kauną i rodytas pa-
keliui gyventojams. Gruodžio
28 d., viešai pakartas Ožėske
nės gatvės aikštėje.

Sausio mėnesį i Prūsus pasi-
traukė sumuštas Ignas Las-
kauskas, kurio vadovybėje il-
gesnį laiką kovėsi kun. Macke-
vičius.

Sukilimas dar tęsėsi iki
1864 metų vidurio. Vienas iš
paskutiniųjų i užsienį pasitrau-
kė Adomas Bitė, kovėsis iki
64 metų gegužės mėn. Po to
— šūviai nutilo, liko tik per-
sekiojimai, tardymai, suimni-
jimai, mirties bausmės. Suki-
lėlių šeimos tremiamos i Sibi-
rą i kitas Rusijos provincijas,
nuteistųjų egzekucijos, nelei-
džiant lavonų laidoti kapinė-
se.

Daug įtakingesnių asmenų
ir šeimų ištremti be jokių tar-
dymų ar teismų. Tremiamųjų
turtas konfiskuojamas. Dva-
rams nustatyta 10 proc. turto
kontribucija, neužmokant —
turtas pardavinėjamas iš var-
žytynių.

Oficialiais rusų valdžios
duomenimis, žuvo ar sužeisti
1,300 sukilėlių — šie duome-
nys nepilni. Mirties bausme
nubauti 128 asmenys, apie
tūkstantis nuteisti sunkiems
darbams, per 7000 ištremta i
Rusijos gilumą ir Sibirą. Kon-
fiskuoti 1794 dvarai. Daug
žmonių prievarta atiduota i
rusų kariuomenę.

Bus daugiau.

SEIRIJŲ GIRIA.

ROMANO EPILOGAS.

Voratinkliai nesidraikobe vėjo

78.

Saulėta ir tylu. Malonu ramiai, nieko negalvojant, sė-
dėti tarp gelių lysvių skvere. Ir nesinori nieko nei veikti, nei
galvoti. Nejauci nei laiko, nei rūpesčių. Matai, kaip išilęs
oras sruvena i aukštį, verždamasis bangomis. Tik tai protar-
pia iš jūros padvelkia vėsi srovė, sudrumscia oro bangas ir
išsklaido sroves, kurios po to ramybėje vėl formuojasi ir vėl
virpančiomis bangomis kyla aukštyn. Ramybė ir tylą nuoša-
lėje laiką kažkaip paskandina nirvanoje.

Barvainis šį rytą atskėdau atsikėlęs ir eidamas i darbą,
sumanė pasidžiaugti oro grožiu ir užsuko i skverą.

Bet nespėjo jis nei valandėlės pailsėti, kai kažkoks nepa-
žįstamas užsuko i skverą ir prisitartinęs prakalbėjo:

— Aš amerikietis, Juozas Bakšys, iš Vusterio, lietuvių
komunistų klubo pirmininkas. Aš noriu misterį kai ko pa-
klausti. Ar galiu? — be įžangų ir atsiprašymų pradėjo ame-
rikonas.

— Labai prašau. — kiek sumišęs atsiliepė Barvainis. —
Gal ir galėsiu Tamstai atsakyti. —

— Matote, mes gyvename kapitalistiniame krašte,
Tamsta be abejo žinai, kad Amerika yra persirpusio kapitaliz-
mo kraštas. Tas mums, komunistams, nepatinka. Mums drau-
giu, o ypač mūsų spauda, — Mizara, Bimba — ypač, mus
ikalbinėja, kad Sovietų Sąjungoje yra nepalyginamai geriau,
teisingiau sutvarkytas gyvenimas... Aš ir atvažiauvau pasižiū-
rėti. Bet matau, kad čia taip nėra, kaip draugai mums sako...

— Iš ko gi tamsta sprendi? — užklauė Barvainis, neži-
nodamas, prie ko tas komunistas veda.

— Kaip iš ko? Aš gi tą matau kiekviename žingsny.
Štai kad va ir čia esu tikrai todėl, kad anksti rytą atsikėliau
ir patylomis išėjau i miestą. O vakar, kai norėjau autobusu
pavažiuoti už miesto, mane pasivijo ir grąžino atgal i viešbu-
tį. Ir niekur vieno neleidžia išeiti... Ar tai tokia tvarka ge-
ra?

— Na, iš to vieno atsitikimo dar sunku spręsti apie sant-
varkos gerumą ar blogumą, — objektyvią liniją paėmė Bar-
vainis, suabejojęs, — o gal provokuoja.

— Žinoma. Bet štai va praėjau pro statybą, — mote-
rys velka plytas ant pečių i trečią aukštą... Ar tai moterų
privilegija taip sunkiai dirbti?

— Na, na, — mikčiojo Barvainis, nežinodamas kaip tą
faktą aiškinti. — Na, tarybinėje santvarkoje moterys turi ly-
gias teises i darbą... — kalbėjo sovietinį trafaretą Barvainis.

— Mister, — nekantriai įsiterpė amerikonas. — Ačiū
už tokią lygybę... Aš gi mačiau, kaip moteris išvargusi...
Vos ant kokių laikosi. Ne gi mister nesupranti, kad moterys
kitokios, negu vyrai, fizinės sudėties!... Plytas nešioti — ne
moterų darbas. Pas mus kapitalistiniame krašte ir tai mote-
rys plytų nešioja... Kai sugrįšiu i Ameriką, visiems darbi-
ninkams pasakysiu... Ir čia mūsų palydovams pasakysiu...
Tai ne socializmas, tai ne komunizmas... Tai vergija!... Ką
čia tamsta man pasakoji apie moterų lygybę... — karščia-
vos amerikonas.

Barvainis nežinojo kas sakyti.

— Sakyk tamsta man, kaip gi čia yra, kad aš Kaune
bandžiau nusipirkti šaukštą, tai niekur neradau. Negavau nei
adatos nusipirkti... Ir krautuvės vedėjas man dar pasakė:
„O, kad mes galėtume gauti kur adatų, tai čia mums ir krau-
tuvės duris sviestas išneštų!... Tai sakyk mister, koks gi čia
gerbūvis?

— Draugas Chruščiovas ir draugas Sniečkus sako, kad
mes greit Ameriką ne tikėtai pavysimė, bet ir pralinksime...
— Tai tau, kad nori!... Mes Ameriką keikiame, o jie...
Ameriką nori pasivyti!... Sanavagan, tai tau kad nori tary-
binis gėrbūvis! Mes norime nusikratyti kapitalizmą, o jie...
pasivyti! Na, tai jau, mister, mane gražiai pralinksmėnai...
Ča, ča, ča, ča, — garsiai nusikvatojo amerikonas, ir kaž-
ko susigalvojo.

— Na, o kaip su atlyginimais už darbą? — apsiraminęs
jis klausė.

— Aš gaunu 120 rublių už darbo mėnesį... —

— Tai kas, mister, būsi?

— Gydytojas... —

— Aa, gydytojas. Aš klausinėju darbininkus, tai jie
per mėnesį gauna 30, 40, 50 rublių ir skaito labai gerai, kad
gauna 60 rublių... —

— Taip yra... —

— Tegul gi ir mister gydytojo alga — 120 rublių. Tai
mūsų pinigais, pagal oficialų kursą, bus apie 130 dolerių...
Tai aš gi, eilinis darbininkas, Vusterį per savaitę gaunu dau-
giau negu mister gauni per mėnesį... Tai kaip gi jūs galite
gyventi? Ir kaip jūs Ameriką pravysite?

Staiga amerikanas keistai sujudėjo ir greit metė:

— Štai mane jau atsivijo palydovai... Good bye... —

Barvainis nespėjo atsakyti, kai amerikonas jau žygia-
vo greta palydovo...

Barvainiui buvo sudrumstas visas rytmetis. Sugadinta
nuotaika, kuri tarp švelniai, net poetiškai buvo susidėsčiusi iš
pat ryto. Nuotaika, kuri taip gražiai derinosi su gamtos bū-
seną. Dabar po krūtine smilko kažkoks nerimas, net galva
pradėjo užti nuo amerikono atakų... Iš tikrųjų, ką gi jis ko-
munistui nepažįstamam amerikoniui galėjo pasakyti? Geriau
jau kaip nors neutraliomis užuolankomis apėti visus povan-
deninius akmenis... Ir taip jau režiminis gyvenimas aplamdė
žiauriai...

Sunkiu žingsniu Barvainis nuėjo i ligoninę.

Šilgalis stebėjosi, kad jo niekur neskiria ir neatšaukia iš
praktikos, nes laikas jau seniai buvo išėjęs. Kokia priežastis?
Jis negalėjo susigaudyti ir suvokti. „Bet gal ir gerai“, — jis
galvojo. — „Geriau galėsiu įgauti patyrimo dirbdamas su pa-
tyrusiu, dar beveik nepriklausomybės laikais dar normalio-
mis sąlygomis išėjusiu mokslą gydytoju, kokių dabar jau nėra,
kai režimas nuvertino asmenį, nuvertino ir mokslą“.

Šilgalis iškilo i kita problema. Sesuo Vassa aiškiai dėl
jo nerimo. Atrodė, kad ji deda visas pastangas sujungti su
juo savo gyvenimą ir visą ateitį. Tiesa, kad ji kalbėjo ir tebe-
kalba, jog Šilgalis lietuvis patriotas ir buriatės neves, bet vie-
na yra teoriškai svarstymai ir kita — beveik nesąmoningas
linkimas. Pagaliau ateina laikas, kada vedybos yra būtinos.
Taip dedasi prieš visas teorijas ir prieš visus skaičiavimus.
Ir čia nebuvo išimties iš bendros taisyklės.

Kaip gydytojas, Šilgalis žinojo, kad meilės jausmas, ku-
rį jis vadino lytinės traukos jausmu, yra galingesnis už visus
kitus žmogaus jausmus, nes tai yra prigimties neišvengiamy-
bė. Tik tai nenormalūs žmonės turi kaip nors iškreiptą šį jaus-
mą. Nes lytinis jausmas yra ta galingoji jėga, kuri veda pir-
myn visą gyvenimą, visą jo pažangą. Tai jausmas, nuo kurio
dažniausiai visiškai negalima susilaikyti, nes juo laikosi vi-
sas gyvenimas, visa gyvybė, kurios bendroji tendencija plisti,
gaudintis, augti. Yra nenormalu, jeigu kaip nors šis jausmas
nefunkcionuoja.

Vassa jau buvo priėjusi ribą, kada lytinė trauka gimdo
aukščiausio laipsnio meilę. Šilgalis irgi beveik gyveno tokį
pat krizės laikotarpį. Bet kaip padaryti? Jam Vassa patiko.
Jis jau pradėjo apsisprasti su mintimi, kad gal i nieko bloga,
kad jis ves buriatę. „Bet“, — jis galvojo, — „vaikai gali bū-
ti kreivomis akimis, mongoliškai“... Ir pats susigėdydavo.
Sunku buvo ryžtis, nors prigimtis traukė.

Bus daugiau.

KULTŪRINĖ KRONIKA

GARSEJA LIETUVIS TENORAS

Worcesterio gimęs Kazys Yakutis garsėja kaip geras so listas tenoras. Jis sėkmingai yra koncertavęs įvairiose Amerikos vietose; yra dainavęs pagrindines tenoro partijas daugelyje operų ir yra pakvies tas į Paryžiaus ir Roueno ope ras Prancūzijoje.

LIETUVAITĖ ANGLŲ OPEROJE

Čikagoje be Lyric ir Lietu vių operos pradėjo veikti tre čia opera, kuri, sprendžiant iš orkestro sudėties (18 asme nų), yra miniaturinė. Bet pa statė Bizet operą „Carmen“, kurioje Carmen partiją išpildė lietuvaite mecosoprano, Ro ma Mastienė, dalyvaujanti ir Lietuvių operoje. Šią rolę so listė laimėjusi konkurso būdu.

LIETUVIŠKOJI KULTŪRA YRA NEDALOMA

K. Brd., nagrinėdamas Bra uge kultūrinės apraiškas, daro išvadą, kad „lietuviškąją kultū rą turėtume priimti kaip visuo tinę ir nedalomą visų mūsų kul tūrininkų pastangą ir tos pas tangos vaisių. Lietuviškoji kul tūra turėtų būti suprantama kaip įvairiaspalvė gėlių puokš tė“.

„ARGENTINOS LIET. BALSUI“ — 35 M.

Praejusią vasarą Buenos Ai res leidžiamam lietuvių laik raščiui „Argentinios Lietuvių Balsas“ sukako 35 metai. An kačiau laikraštis ėjo „Balso“ vardu — išviso išleista 1,271 laida. Laikraštis Argentinios lietuvių gyvenime atlieka svar bų vaidmenį — ypač gausiai skelbiamos žinios apie lietuvių veiklą pasaulyje. Sukaktis pami nėta rugpjūčio mėn. Be laik raščio, „A. L. Balso“ leidykla kartais išleidžia vieną kitą lie tuvišką knygą. Šiais metais iš leistas inž. J. Bukevičiaus pa rengtas lietuvių ir ispanų kal bomis iliustruotas leidinys. E.

MOKSLINĖ KNYGA APIE LIETUVOS PARTIZANUS

Wisconsinio universiteto pro fesorius dr. V. Vardys ruošia knygą apie Lietuvą, kurioje be įvairių istorinių ir kt. žinių bus plačiai parašyta apie Lietu vos partizanus ir jų veiklą.

GARSEJANČIAI DRAMAI MUZIKA PARASĖ LIETUVIS

Max Frisch Europoje pa garsėjo drama „Andorra“, ku rioje narpliojamos dabarties ir praėjusiojo karo bei režimų te mos. Šveicariečio Frisch „An dorra“ Europoje turi didžiulį pasisekimą. Ją stato visa eilė teatrų. Tai dramai muziką pa rašė kyla lietuvių kompozito rius Darius Lapinskas, dirbęs Stuttgarto operoje.

„LAIKAS“ MINI 15 M. SUKAKTĮ

Rugsėjo 15 d. lietuvių laik raštis Argentinijoje „Laikas“ minėjo 15 m. leidimo sukaktį. Numatyta pagerbti lietuvių akademikai, Argentinios lietu viai, daug prisidėję prie lietu vių vardo išgarsinimo Ar gentinoje: mok. Graciela Bu kevičiūtė, prof. J. K. Padvals kis, „Rambyno“ ansamblio va dovas inž. Alg. Rastauskas ir „Lietuvos Aidų“ Radijo valan dės vedėjas, 50 m. amž. pro ga — Zeferinas Juknevičius.

VYSK. VALANČIAUS „ŽEMAIČIŲ VESTUVĖS“

tekstą ir iliustracijas rasite dai lininko Pauliaus Augiaus mō no grafijoje, kuri ruošiamą iš leisti dar šių metų gale. Mono grafija didelio (11×14) for mato, 280—300 puslapių, liuk susinis popieris. Užsakyti gali ma jau dabar pas leidėją: D. Augienė, 6508 So. Talman Ave. Chicago 29, Ill. Telef. PR. 8-8534 arba šio laikraš čio redakcijoje.

● Lietuvoje išleista literatūros kritiko J. Lankučio straipsnių knyga „Literatūra ir humanis tiniai idealai“.

DAIL. ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ

Kalifornijoje turėjo savo darbų parodą.

Anastazija Tamošaitienė, dinamiškoji ir pati žinomiau sioji lietuvių liaudies meno ži novė, puoselėtoja ir kūrėja, ne seniai pradėjo reikštis ir kaip originali guašo ir aliejaus daili ninkė.

Ji mums atveria turtingą spalvų, stilizacijos ir fantazi jos, dramatiinių ir mistinių iš gyvenimų pasaulį.

Dailininkės audiniuose ir ki limuose stilizacija ir ornamen tika, taip charakteringa lietuvių liaudies mene, yra pagrindiniai išnagrinėta, išvystyta ir sukon centruota į naujas galimybes ir atradimus. Tie kūriniai pasi žymi ir fantazija ir saiku, figū

ratyviniais ir grynai abstrakti niais elementais, tobulu tech nišku atlikimu.

Anastazija Tamošaitienė yra gyvas pavyzdys, kaip iš anoniminio liaudies kūrėjo me džiagos prasimuša ir rutulio jasi natūralus, autentiškas dai lininkės talentas. Ji apdovano ta kūrybišku instinktu ir nepa prasta spalvų atmintim. Jos di namiška prigimtis išsiveržia per gamtos simbolius nesu skaitomoje spalvų skalėje. Ji yra tiesioginiai dramatiška sa vo spalvų intensyvumu ir kon trastuose, spontaniška jų palie jimuose ar užtepimuose, linijų vingiuotuose bėgimuose, mis tiška perdavimu paslaptingojo Nukelta į 5-tą psl.

A. TAMOŠAITIENĖ

ŽYDRIOSIOS UOLOS

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

GAILA GIRDĖTI

Svečias beprotnamys: „Ar jūs turite atskirai laikyti mote ris nuo vyrų?“

Priziūrėtojas: „Aišku savai me, nes jie nėra jau taip laba: kvaili“.

DIPLOMATAS

Juozas iš tikrųjų pradėjo rū pintis dėl savo žmonos atosto gų pradžios. Kreipėsi į jis į kaimyną skusdamasis:

— Kiek aš jai berašiau, kiek aš ją beprašiau, o ji vis negrįžta ir negrįžta. Vis teisi nasi sakydama, kad oras gra žus ir kad nutarusi atostogas pratęsti. Nežinau nei ką bera šyti. Jinai reikalinga namuose, bet aš aiškiai žinau, jei dar kar tą tą patį rašysiu, tai jinai ir vėl visą reikalą ignoruos.

— Aišku, kad ji nekreips jokio dėmesio, — pritarė kai mynas, tačiau jeigu viena iš kaimynių parašytų jai, kad bū tų pravartu namo grįžti, aš manau, kad ji tuojau prisista tytų.

ATSIPRAŠAU

Daktaras: Ką čia tas nume ris B-3245, išdegintas ant jų sų nugaros, turi reikšti?

Pacientas: Nebūkite trenk tas, — ponas daktare, čia joks išdegintas numeris, bet čia tik ženklas, kur man žmona auto mobilu įvažiuo.

LĖKTUVE

Lėktuvo pilotas po kelionės atsisveikindamas išlipančius ke leivius:

„Saugiausiai jūsų kelionės dalis pasibaigė. Būkite labai at sargūs vairuodami namo“.

MEILĖS ISTORIJA IR IŠMINTIS

Meilė, kaip žmogus, daug dažniau miršta nuo persivalgy mo negu nuo alkio.

Tie, kurie daug myli — ma žai šneka.

SKRYBĖLĖ IR GALVA

Ižymus pasakų kūrėjas Chr istijonas Andersenis nekreipė dėmesio į savo išorę. Jo seną, aprintą ir vietomis prakiurusį paltą žinojo visa Kopenhaga. Kartą gatvėje kažkoks žmo gus priėjo prie Anderseno ir piktai paklausė:

— Tą pasigailėtiną daiktą ant savo galvos jūs, tur būt, vadinate skrybėlę?

Neprarasdamas ramybės pa sakininkas atsakė:

— O tą pasigailėtiną daiktą po savo skrybėlę jūs, tur būt, vadinate galva?

GARSŲ ŽMONĖS

Mokslininkas Einšteinas mie lai žiūrėjo Čaplino filmus ir vi sada žavėjosi šio ekrano meist ro talentu. Kartą jis parašė Ča plinui:

— Stebiuosi jūsų menu. Jū sų filmą „Aukso karštingė“ su pranta visame pasaulyje, o jūs pats būsite garsiu žmogumi... Einšteinas.

Čaplinas mokslininkui atsa kė:

— Aš jums dar labiau ste biuosi. Jūsų realiatyvumo teo rijos niekas pasaulyje nesup ranta, bet jūs esate garsus žmo gus. Jūsų Čaplinas.

Neužtenka daržininkui my lėti gėles — jis turi nekėsti piktžolių.

Skelbimas ant skalbyklos sunkvežimio: „Vaziuokite at sargiai, nes kraujo dėmės la bai sunkiai išplaunamos“.

Amžius ir vedybos net ir stipriausį vyrą palaužia.

Meilė — tai šulinys: labai gera iš jo gerti, bet nepatarti na įkristi.

Dievai davė žmogui ugnį, tai jisai išrado krematoriumus žmonėms deginti. Dievai davė žmogui meilę, tai jisai išrado vedybas.

— Dabar visi motorizuoti, — nusijuokė Kęstutis. — Aš eisiu atnešti vyno.

— Eime kartu. — Henrikas užsivilko lietpaltį. — Iš kar to žinojau, kad bus mažai. Tačiau perspėjau: pinigų neturiu.

— Aš turiu.

Gatvelę gaubė tamsa. Jis ėjo per minkštą smėlį. Kve pėjo lapais. Į šešėlį liuoktelėjo katė. Už apšviesto namo lan go sėdėjo žmogus, skaitydamas laikraštį.

— Žinai, aš kai kada pagalvoju, ar neverta man rašyti? — tarė Henrikas.

— Ką rašyti? — nesuprato Kęstutis.

— Noveles. Čia gyvendamas visko pasižiūri, visokių minčių ateina į galvą. Kodėl jų neužrašyti? Gal kam nors bus įdomu.

— Pamėgink.

— Tik tu nesistebėk. Kiekvienas žmogus turi teisę iš reikšti savo mintis ir jausmus.

— Aš visiškai nesistebiu. Pats kartais tapau savo malo numui... negalvodamas apie pinigus, apie žiuri komisijas, ko neišvengia dailininkas profesionalas. Tada prasideda kompromisai, o kur prasideda kompromisai, ten baigiasi me nas.

— Deja, taip... Kai grįšiu, aš tau parodysiu Sezano darbų reprodukcijas.

Užkandinėje buvo kelių rūšių vyno. Kęstutis nupirko dvi bonkas gruziniško.

— Manau, kad šiam vakarui pakaks, — tarė Henrikas.

Jie pasuko atgal ta pačia gatvele. Duris atidarė Norber tas; jis su šypsena žvilgtelėjo į išsipūtusias Kęstučio kišenes. Kęstutis padavė jam vyną, ir Norbertas greitai atkimsio abi bonkas. Ant staliuko atsirado užkandžio: riekutėmis supjaus tytas olandiškas sūris.

— Gal paklausysime džiaz? — pasiūlė Norbertas. — Turiu keletą neblogų įrašų. — Jis įjungė magnetofoną.

— Diukas Elingtonas? — paklausė Kęstutis. Norbertas linktelėjo galvą.

— Man priklauso simfoninė muzika, o jam džiazas, — tarė Henrikas.

— Džiazas veikia kaip narkotikai, — tarė Kęstutis. — Kas jį kartą pamėgsta, — negali be jo gyventi. Beje, simfo ninės muzikos karaliai ir džiaz kunigaikščiai šitame bute neblogai sutaria...

Henrikas nusijuokė.

— O jie tikrai nesipeša. Vadinas, išgersim?

— Gerkim, kol neprasidėjo atominis karas, — tarė Norbertas.

— In vino veritas! — Kęstutis išgėrė iki dugno.

Jis patogiai įsitaikė pusgulčioje kėdėje, apsvaigęs nuo vyno ir cigarečių. Jam buvo malonu taip sėdėti, jaučiant bur noje rūkštą vyno skonį; nesinorėjo niekur eiti; jį užvaldė ramuma; praeitis, ateitis — visos sąvokos pasidarė tolimes ir nereikšmingos. Tačiau širdy pamažu kaupėsi kažkoks kartelis. Gal tai buvo nusivylimas šituo vakaru?

— Kambarį skambėjo džiazas; lėtai sukosi kasėtės; me lodijos tvino, plakėsi į sienas, užliedamos erdvę kaip šėlstan čios jūros bangos. Vynas pamažu seko bonkose. Greit jos bus tuščios ir tada reikės išeiti. Jie buvo jau gerokai įgėrę.

Bus daugiau.

R. LANKAUSKAS

TILTAS Į JŪRĄ

Romanas.

17.

Iki namo, kuriame gyveno Henrikas, — keliasdešimt žingsnių. Kęstutis užkopė į antrą aukštą. Devintas butas. Už durų girdėjosi muzika. Jis paspaudė skambučio mygtuką.

Duris atidarė Henrikas; jis buvo su šlepetėmis.

— A, tai tu! Na, užėik.

— Nesutrukdysiu?

— Nesąmonė! Kabink lietpaltį.

Priekambaryje kabojo keletas lietpalčių ir dryžuotas chalatas.

— Tu gyvenai ne vienas?

— Su draugu. Tai bendras butas. Abu turime po kam barį. Tačiau man greitai duos kitą butą. Aš išsikelsiu. Atsi bodo kasdien važinėti autobusu į darbą. Sugaišti daug laiko, nors, tiesą pasakius, jo nėra kur dėti. Prašau!

Po kambarį vaikščiojo Henriko draugas, — lieknas aukš tas vyras dryžuotomis kelnėmis, baltais marškiniais ir atleistu kaklaraiščiu. Jo plaukai taip pat buvo trumpai nukirpti.

— Susipažinkite, — tarė Henrikas.

— Norbertas. — Jis padavė Kęstučiui ranką.

Norbertas atrodė vyresnis už Henriką; jis turėjo vyrišką stiprią figūrą; jo griežti, tikslūs judesiai priminė karininko judesius. Rudos akys buvo įkristusios, ir po jomis įsirėžė tam sūs puslankiai.

Kęstutis apsižvalgė. Kambarys buvo nudažytas dviem spalvomis: juoda ir žalia; jame stovėjo plati sofa, radijo apa ratas, trikampis staliukas ir knygų lentyna prie sienos; len tynose stovėjo grožinės literatūros knygos, — nedaug kny gy, bet beveik visos geros. (Kam krauti į lentynas šlamštą? Ne kartą jam teko matyti lentynas, prigrūstas knygų, tačiau tiek mažai iš jų tebuvo vertos skaitymo ir pagarbos; tai pri mindavo nereikalingą dekoraciją).

— Jūs jaučiau isikūrėte, — tarė Kęstutis.

— Jaukiai? — Norbertas šyptelėjo; visą laiką nuo jo lūpų nedingo ironiška šypsena. — Siūlau išgerti.

Jis paėmė iš lentynos tuščią taurelę ir įpylė Kęstučiui deg tinės.

— Aš negersiu baltosios, — tarė Kęstutis.

Henrikas nusijuokė:

— Klausyk, Budrikai, jis negeria degtinės! (Jie kreip davosi vienas į kitą ne vardu, be pavardėmis). Ką tai rei škia?

— Jei negeria, tai gers. Mes irgi iš pradžių negėrėme; viską išmėginome: sausą vyną, šampaną, konjaką... Dabar sustojome ties degtine. Pats rimčiausias gėrimas! Na, į svei katą.

— Alkoholis — mūsų brolis, — tarė Henrikas.

Kęstutis išgėrė.

— Ar ilgai jūs išlaikysite, šitaip gerdami?

— Mes apie tai negalvojame. — Norbertas užsidedė ci garetę. — Kam kvaršinti sau galvą šitokiais klausimais? Ger sime, kol galėsime, paskui... Paskui nesvarbu. Mes gerai

jaučiamės; sveikata geležinė.

— Sveikata vieną gražią dieną sušlubuos. Ir kas tada? Geriau darytumėt kas rytą mankštą, įsivestumėt griežtą die notvarkę, maudytumėtės jūroje...

Norberto lūpomis nuslinko ironiška šypsena. Henrikas kvatojosi.

— Dieve, kaip jis kalba! Budrikai, tu tik paklausyk, kaip jis kalba. Tiesiog šventasis Pranciškus Asyžietis! — Jis liovėsi kvatojosi. — Velniai rautų, aš visai užmiršau, kad jis daktaras. Tad štai, klausyk gerbiamasis daktare: mes jau vis ką išbandėme: darėme kas rytą mankštą, bėgome į jūrą mau dytis, skaitėme knygas, rūkėme pypkes, auginome barzdas, ir galų gale mums viskas įgriso. Taip, gerbiamasis daktare, įgriso. Ką jūs mums dar pasiūlysite? Kokį receptą parašysite? Aha, jūs tylite? Kur dėti laiką, kai grįžti iš darbo? Dar be viskas eina savo keliu: statybos, planai, susirinkimai ir taip toliau... O ką veikti ilgais rudens ir žiemos vakarais? Kuo užpildyti tuštumą?

— Reikia bendrauti su žmonėmis.

— Ačiū už patarimą. Trečius metus čia gyvename, bet su nieku nebendraujame.

— Kodėl?

— Neįmanoma. Žmonės nesupranta mūsų. Mes jiems keisti. Kažkokie pabaisos. Viskuo jie stebisi: ir mūsų rūbais, ir šukuosenomis, ir žodžiais. Aš mėginau suartėti su mokyto jais, — nepavyko; jie pasipiktino manim. Čia žmonės greit piktinasi, jeigu tu nesi panašus į juos ir negalvoji kaip jie. Skirtingi interesai, skirtingas skonis...

— Gana aimanuoti, — tarė Norbertas. — Išgerkime.

Mums dar lieka alkoholis ir moterys.

Jie išgėrė.

— Su vietinėmis merginomis neįmanoma susikalbėti; jos pilnos įvairiausių prietarų: „Ką apie mane pagalvos? Kuo mane palaikys?“ Mes važiuojame kitur. Ten merginos kitokios. Man patinka mergina, kuri gali pasakyti: „Aš jus pagrobėsiu šiam vakarui!“ Aš žinau, kad ji nuosirdi ir neveid miniauja.

— O kaip jos šoka čarlstoną, — tarė Norbertas.

— Dievaži, jos nuostabiai šoka čarlstoną! — sušuko Henrikas.

— Aš atnešiau vyno, — tarė Kęstutis.

— Duok jį šen!

Iš gretimio kambario aidėjo muzika. Kęstutis žvilgtelėjo ten; ant patefono sukosi ilgai grojanti plokštelė. Muzika nu tilo. Henrikas apvertė kitą plokštelės pusę. Tai buvo Ba chas. Pusė knygų lentynos užėmė plokštelės su simfonine muzika. Bachas, Haidnas, Šumanas, Mocartas.

— Jis pamišęs dėl plokštelių, — tarė Norbertas, atkimš damas vyno bonką. — Tempia iš visur, kur tik tai suranda; greitai nebebus vietos joms sukrauti. Plokštelių maniakas.

— Aš perklausiau jas po keliasdešimt kartų. Kai atsi guliu miegoti, ausyse dažnai vis dar skamba muzika.

Bažnyčios bokšto laikrodis išmušė devynias; durys į balkoną buvo praviros; atrodė, kad dūžiai lyg metalas tru pinėja mėlyname vakaro danguje ir krinta į kambarį, pasken dusį tabako dūmuose. Vyno bonka išuštėjo.

— O klebonas geria? — paklausė Kęstutis.

— Nežinau, — atsakė Norbertas. — Jis nori pirkti au tomobilį.

KULTŪRINĖ KRONIKA... DAIL. ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ...

Atkelta iš 4-to puslapio.

žmogiškosios pasąmonės planas. Visi jos darbai neturi savyje nieko statiško, jie yra pasiėmę amžinam judėjimui, keitimuisi vyksmo tęstinumo dėsnui. Nuolat besifermentuojančios spalvos išsiveržia į paviršių ne tik gyvo ir jauno kūrybinio entuziazmo, bet ir jau trijų rankos nešamos.

Kompozicija yra intuityvi, sąmonės neišjaukta ir tuo jai charakteringa.

Emocinis ir vaizdinis gamtos išgyvenimas yra tapęs su koncentruotu visuotinio, nebūtinai tik lietuviškos gamtos, išgyvenimu, simbolizuojančiu žmoniškuosius išgyvenimus.

Birutė Nagienė.

MANO VIEŠNAGĖ AMERIKOJ,

32-jų puslapių Dr. J. Griniaus spausdintas „Europos Lietuvių“ 1963 m. J. J. Bachūno išleistas leidinys. Tabor Farm, Sodus, Michigan, U. S. A. Ka dangi „Europos Lietuvių“ čia mažai skaitomas, su dr. J. J. Griniaus mintimis, šio kontinento lietuviams būtų labai pravartu susipažinti. Tai yra veidrodinis lietuvių gyvenimo šiame kontinente, vaizdžiai paliečiant organizacijas, bendruomenes, kultūrinės grupės, bei pavienius asmenis, net vyrai ir moteris atskirai. Dr. J. Griniaus pastabumas, kad ir trumpą laiką viešint šiaurės Atlanto, vertas pagarbos ir rimto dėmesio. Mes čia gyvename mi net keliolika metų, kiti net daugiau, nespėjome pastebėti to, ką dr. J. Griniaus mums patiekia, pabuvęs tik trumpą laiką. Tai yra ne romanas, fantazija ar apysaka, bet reali ir žiauri tikrovė, kurios mes ne pastebim, o daugelis gal ir ne norime pastebėti.

Leidinyje galima gauti, aukščiau pridėtu adresu. Kaina tik 50 ct. V. P.

LIETUVIŲ KOMITETAS PASAULINEI PARODAI 1964 — 1965

1264 White Street, Hillside,
N. J., U. S. A.

Ženkliuko konkursas

Lietuvių dalyvavimas pasaulinėje parodoje yra neeilinis įvykis, kuris suteiks mums galimybę dalyvauti tarptautinėje visuomenėje. Šiam momentui atžymėti, Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai nori išleisti simbolinį ženklelį - emblemą.

Šios emblemos paskirtis turėtų būti dvejopa: segtukas - ženklas, kuris kaip ornamentas įvairiems suvenyrams, pav. vėliavėms, atvirutėms, programoms, peleninėms ir pan. Šių suvenyrų sutelktas pelnas dailinai sumažintų komiteto išlaidas, ruošiant lietuvių programą bei reprezentacinę parodą. Tam tikslui komitetas skelbia viešą Ženkliuko-Emblemos Konkursą. Šio konkurso tikslas yra įsteigti charakteringą lietuvių išsivijimo simbolį pasaulinės parodos dalyvams atžymėti.

Konkurso sąlygos:

a) Pagrindinis emblemos tikslas yra ženkliukas - segtukas. Jo pagaminimo išlaidoms sumažinti, pageidaujama naudoti vieną spalvą, nors tautinės trys spalvos būtų priimtinos.

b) Naudojami užrašai turėtų būti anglų ir lietuvių ar vien tik anglų kalba. Komiteto siūlomas šūkis — „For Free Lithuania — New York World's Fair 1964-1965 Laisvai Lietuva — Pasaulinė Paroda New York'e (1964 — 1965)“... Toks bendrinis užrašas tikėtų visam parodos laikui.

c) Ženkliuko projektas siunčiamas modelio ar brėžinio formoje, nurodant visus išmatavimus ir siūlomus iškilumus. Dailinai pateiktas konkursas asmuo gali pateikti neribotą skaičių projektų. Modelio ar brėžinio antrojo pusės pažymimas pilnas vardas ir antraštė. Taip pat pridėdamas pareiškimas, suteikią pilnas teises Lietuvių Komitetui Pasaulinei Parodai šio projekto naudojimui.

Leidžiant sąlygomis, visi modeliai - projektai bus skelbiami spaudoje ar išstatyti parodos metu. Pageidaujant, projekto originalai bus grąžinti tik parodai pasibaigus, o konkurso laimėjęs originalas bus įteiktas Čiurlionio galerijai, Lietuvių Archyviui, ar pan.

d) Konkurso komisiją sudarys komiteto atstovai ir kvalifikuoti tam tikslui asmenys, kurie bus paskelbti vėliau. Konkurso laimėjęs bus skiriamas 100 dol. garbės honoraras, kurio macenatas bus paskelbtas, konkursui pasibaigus. Laimėtojai bus pranešta raštu.

Metro Goldwyn Mayer and Cinerama Inc. pagamino šį filmą — „Kaip buvo laimėti Vaikarai“. Tai Amerikos užkariauimas — karinis ir kultūrinis.

Senieji Amerikos gyventojai priešinosi baltųjų isbroviams. Baltieji nebuvo gailėstinai ir daugumą čiabuvių išnaikino, todėl indėnų padermės žmonių palyginti nedaug beliko Vakarų kontinente. Ne nuostabu, kad spalvotieji žmonės baltuosius vadina kolonialistais.

Šis filmas ir vaizduoja, kaip baltieji užkariavo Ameriką ir kaip joje sukūrė gerbūvio sąlygas. Tai daugiausia liečia Jungtines Amerikos Valstybes.

Filmas įdomus. Tiesa, kartais, koks galėjo būti anais po kolumbiniais laikais, žinoma nelengva atkurti. Ypač, kad ir trigai dar sugalvojami ypatingi triukai, ne kę bendra turintieji su istorine realybe.

Žinoma, ir kultūrinis užkariavimas, amerikoniškoji civilizacija, rodanti ne be perdėji mums. Tikslas, kad jie ne tik žiūrovą domintų, bet ir stebintų. Ir tikrai jie žiūrovą stebina, momentais net iki nuostabumo ir nepatikimumo. Eiliniame žiūrovui tie kino triukai sunku įsivaizduoti. Pav., siekiant paleidžia per krioklius žmonių, kurie, sieliamas atsimušus į uolas, sieliamas sudužus į tas uolas, krinta į vandens, po sieliamas, kaip jie gali likti gyvi, sunku suprasti. Arba: visa jėga jojant arkliu, arklys griūva ir jojikas patenka po arkliu, kuris persirita per žmogų... Ir panašiai. Triukai tragiški net iki nepatikimumo, bet efektingi nepaprastai.

Atrodo, kad tokie dalykai nieko filmui neduoda, tik nervus žiūrovui erzina. Kam to reikia? Ar tiek jau atsipėda bartinio žmogaus nervai, kad juos reikia taip žiauriai erzinti?

Jeigu išjungtume tuos siekiančius beveik visų realybės kino išmislus, filmas būtų įdomus kaip rodąs žmogaus kovą už gamtos užkariavimą, už civilizaciją, už kultūrą, už geresnę, šviesesnę ateitį.

e) Projektus prašoma siųsti Dailės Sekcijos Atstovams, taipgi — Emblem c/o Mrs. Helen V. Kulber, 317-84th Str., Brooklyn 9, New York 11209, USA., iki 1963 m. gruodžio 10 d. imtinai.

FILMO MENAS

HOW THE WEST WAS WON

Jeigu prie to pridėtume tikrai puikius gamtos vaizdus, gamtos grožį, kurio Amerika nestinga ir kuris sineramoje pa vaizduojamas dideliu visumu, tai filmas darytų labai gerą įspūdį ir net būtų pamokantis, ne tik geras laiko praleidimas.

Bendrai, Imperial teatras, rodantis sineramos (reljefinius) filmus ir Aluette, rodantis OTODD filmus, yra pirmaujančių kino teatrų, kuriuose rodomi ne eiliniai filmai, višada kuo nors ypatingu pasižymi.

Ir How the West won filmas vertas pažūrėti, o kas mėgsta didesnę nervų padilginimą, tas turės ir pasitenkinimą.

J. K.

TOYS IN THE ATTIC

Dean Martin, Geraldine Page ir Yvette Mimieux šiame filme vaidybiškai gerai pasirodė. Tai nenormalios ir nelaimingos šeimos vaizdas šių dienų Amerikoje.

Šiame ne pramoginiame, o psichologiniame ir problema tiniame filme, kaip veidrody, atspindi nemažai modernaus gyvenimo ligų ir nepagydomų ligonių, kurie nelaimoni ligoniais, jiems net besimašant socialinio, ekonominio ir meninio gyvenimo viršūnėse. Tai daugelio tragedijų pradžia, deja, ne pabaiga. Tai nelaimingų žmonių besisukančių užburtame rate, nesibaigianti agonija.

Turtų troškimas, nesveika meilė, neištikimybė, apgaulės, intrigos, pavydas, tuštumas, vienišumas iki beprotybės, gyvenimo baimė, teroras, šeiminė diktatūra, — visa tai gali rasti šiame sufilmtame dramatiame veikale, parašytame Lillian Hellman.

Filmas sunkus ir suprantas mas tik giliau galvojantiems suaugusiems. Įdomus ypač psichologams ir pedagogams. Gali būti gilesnių diskusijų objektu.

Pramogautojai ir vien poilsio jėskotojai geriau tegu šio filmo nežiūri.

— Anglijos darbiečių lyderis Wilson atnaujino kalbas apie neutralios zonos Europoje sukūrimą.

— Montrealio posto darbininkai buvo paskelbę streiką, bet po kurio laiko susitarė ir grįžo į darbą.

PAVYZDINGĄ LIETUVOS ŪKININKĄ ANTANĄ MITALĄ PRISIMINUS

Šių metų vasario mėnesį Kanadoje, Toronte, mirė plačiai Nepriklausomoje Lietuvoje žinomas ūkininkas Antanas Mitalas, turėjęs savo laiku gražų ir pavyzdingą ūkį Žaliosios valsės. Vilkaviškio apskr. Antanas Mitalas Lietuvos ūkio atsikūrimui ir Lietuvos ūkio pažangos kūrime parodė gražių ūkininkų sugebėjimų ir atliko vertingų darbų. Jo vardas, kaip gero ir pavyzdingo ūkininko, buvo žinomas ne tik vietos apylinkėje, bet ir visoje Lietuvoje. Gero ūkininkavimo iš jo pasimokyti, kasmet į jo ūkį įvairių Lietuvos vietovių atvykdavo daug žemės ūkio mokyklų ir ūkininkų ekskursijų. Didelį jo darbštumą ir ūkininkų sugebėjimus gerai žinojo visi Vilkaviškio apskr. agronomai ir Žemės ūkio Rūmai Kaune. Kai kuriose ūkininkų gyvenimo srityse, kaip platesnį mąsto sodo vaisių prekybos, tos prekybos organizavime, pašarinių runkelių sėklų auginime A. Mitalas Suvalkijos ūkininkų tarpe užėmė pirmaujančią vietą, palyginti per trumpą laiką iš apleistos dvaro žemės sugebėdamas sukurti pavyzdingą modernų ūkį.

A. Mitalas buvo aukštaitis — uteniškis, gimęs 1898 m. kovo 10 d. Juskėnų kaime, Utenos apskr. Keletą metų mokėsi Utenos gimnazijoje, tarnavo Lietuvos kariuomenėje ir dalyvavo Nepriklausomybės kovose. Grįžęs iš kariuomenės, kurį laiką ūkininkavo tėviškoje, o 1927 m. nupirko Vailiškių dvaro centrą Žaliosios valsės, Vilkaviškio apskr. ir atsikėlė gyventi į Suvalkiją.

Tuo metu vyko smarkūs visų Lietuvos gyvenimo sričių atsikūrimas. Kartu su politiniu ir kultūriniu Lietuvos krašto atbudimu, stipriai reikėsi ūkininkų Lietuvos krašto augimas, naujų kelių žemės ūkyje įsiekimas. Dabar nesitenkinama senovišku, vienašališku trijų laukų ūkiu, bet kryptama į pieninystę ir bekonų ūkį. Visame krašte steigiamos pieninės ir viena pirmųjų Vilkaviškio apskr. įkuriamą Žaliosios pieninė. Ši pieninė savo eksportuojamo ir užsienį sviesto gausiu kiekiu ir to sviesto aukštą kokybę nemažai prisidėjo prie Lietuvos ūkio išaugimo. O šios pieninės augimas ir veikla yra tampriai surišta su A. Mitalo asmeniu. Nuo pat savo Vailiškių ūkį atvykimo dienų A. Mitalas įsijungė į Žaliosios pieninės veiklą, tapdamas jos nariu ir pieno statytoju. Turėdamas didelę, gerą kontroliuojamą karvių kaimenę, jis kasdieną pristatydavo Žaliosios pieninei didelį kiekį

aukšto riebumo pieno, tuo korekčiai paremdamas pieninės veiklą ir tolimesnį jos augimą. Keleriais metais vėliau, jis išrenkamas į Žaliosios pieninės valdybą, kur, eidamas pirmi ninko ir reikalų vedėjo pareigas, daug prisidėjo prie šios pieninės sustiprėjimo.

Plėčiantis pieninkystei, didėjo pašarinių runkelių plotai. Žemės ūky iškyla nauja ūkio šaka, kurios anksčiau nežinojo Lietuvos ūkininkas, tai pašarinių runkelių sėklų auginimas. Norint, kad šis sėklų kultūra tinkamai Lietuvoje plistų, buvo reikalingi kiek pajėgesni ūkiai ir sumanūs, pašarinių runkelių sėklų auginimu besidomį ūkininkai. A. Mitalas buvo vienas pirmųjų ir sumaningesniųjų pašarinių runkelių sėklų auginimojų Suvalkijoje. Jo ūky išaugintos sėklos buvo aukšto švarumo ir daigumo, o gaunami 2500 kg sėklų iš 1 ha mūsų krašto sąlygomis — buvo rekordinis kiekis.

Nuo seno Vailiškių dvaro buvo didelis vaisinis sodas. A. Mitalas, nupirkęs šį ūkį, gerai sutvarkė senąjį sodą, prie seno ūsodindamas dar apie 3—4 ha naujo, gražaus sodo. Naujasis sodas buvo apšodintas aplinkui eglių tvora ir iš visų pusių supo ūkį. Ateityje šis sodas turėjo būti brangus turas ir viso ūkio pasididžiavimas. Ypatingo sugebėjimo parodydavo A. Mitalas, parduodamas savo sodo vaisius. Savo sodo jis niekad neišnuomodavo jokiems perkupčiams ar sodo verteloms, bet pats tie siog be jokių tarpininkų paruošdavo obuolių pieno Centru, Sodųbui. Vaisius jis paruošdavo tinkamai išlaikęs, išrūšiavęs ir tokiu metu, kada mūsų krašte jau buvo sunku geresnis obuolys rasti. Šitaip sumaniai elgdamasis, jis geras niais metais iš savo sodo padarydavo apie 8000—9000 litų.

Apie jo darbštumą galima spręsti jau iš to, jog daugumą medelių, reikalingų naujo 3—4 ha sodo užsodinimui, jis pats išsiaugino savo medelyne. Jis nevengė ir sunkaus fizinio ūkio darbo. Savo ūkinį jis įvedė daug naujumi ir pagerinimui, tačiau kiekvieną jo ūkinį vedama naujovė buvo jo stipriai apgalvota ir praktiškai apsaikiuota, neišleidžiant iš akių piniginio ūkio pajėgumo. Dėl šios priežasties jis niekad nesuturėjo sunkumų su bankų skolomis, kuo negalėjo pasigirti dauguma pavyzdinių Suvalkijos ūkių. Visos skolos, kurias jis padarė pirkdamas šį ūkį, kaip bematant sukirpo.

Nukelta į 6-tą psl.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS
ANGLIŠKOS IR ITALIŠKOS MEDŽIAGOS
Kostiumų kainos (su vienu kelnėm) \$65, \$75, \$85 ir \$95.
Atskiros kelnės nuo \$15 iki \$25.
79 ir 81 St. Zotique St. E.
Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000
J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966—44 Ave. Rsm.
Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėje.
Už indėlius mokame 8% dividendą.

SIUNTINIAI

visų rūšių pačių klientų supirktų daiktų ir per Angliją ir Daniją pagal esamus pavyzdžius, visi apdrausti, per JANINĄ ADOMONIENĘ.
Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent,
Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940

BALTIC WOODWORK CO.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabinai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884

LASALLE AUTO SPECIALIST REG

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.

(Priešais „N. L.“ Redakcijos)

Tel.: garažo 366-0500

namų 366-4203

SIUNTINIAI LIETUVON

Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrence Blw. Montreal, P. Q. Tel. VI 2-5319.

Iš čia pasiūsite siuntinius savo artimiesiems
garantuotai skubiausiai ir

urmo kainomis

(30—40% žemiau rinkos kainų)
IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS
geriausias angliskas vilnones medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.
Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelių.
Ateikite ir įsitikinsite, kad čia perkant sutaupysite.

PRIMAME UŽSAKYMUS

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.

CH. KAUFMANAS

Buv. Lietuvos pilietis — Audinių fabriko Litex Kaune
vedėjas, kalbės laisvai lietuviškai.

Sunoco Service Station

SAV. L. RUGIENIUS

2750 Ontario ST. E.,

(ties Hogan Str.)

TEL. LA 2-2372.

ILGAMETĖ PATIRTIS

Įvairūs DRAUDIMAI Vacys Žižys

Istaigos VI 2-1427.

Namų 366 - 9094

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS.

SIUVU, PARDUODU.

Taisau ir Remodeluoju.

6396 Bannantyne, Verdun.

Tel.: dienomis AV 8-2352.

PO 6 val. PO 7-6183.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)

Montreal 36, Que.

Tel. RAYmond 7-3120.

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117 — 6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI-LAMY, INC

DO 6-6941

7682 Champlain Blvd.

LaSalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

TORONTO

AUKA IŠREIŠKIA LAISVĖS TROŠKIMĄ

Laisvė brangi ir asmeniui, ir tautai. Ant laisvės pagrindo asmuo ir tauta tarpusavy san tykiauja ir vienas kitą remiasi. Šitaip suprantas laisvės ryšys gali būti didinamas arba mažinamas, suteikiamas arba atimamas, o dažniausiai iškeičiamas. Mūsų sąlygomis vyksta tautinės laisvės išeikimas į asmeninę. Panašią laisvės sampratą patvirtina ir neretai nu girstas pasnėkesys: man gera ir čia, i Lietuvą nebegalvoju grįžti, nebent apsilankyti.

Nepaslapstis, dauguma mūsų medžiagiškai geriau verčia si negu čia buvusiai. Ar galvoja me, kodėl? Apleidami tėvų ne, palikome gimtąją žemę ir igytus išteklius, tačiau pasi emė kurkas didesnius dvasi nius tautos turtus. Tik turėda mi mums įdiegtą aukštą krikščioniškos moralės sampratą, gi lų atsakominguo bei savaran kiškumo jausmą, platų išsi mokslinimą bei išiauklėjimą ir pilną valstybingumo sąvoką, įstengėme per neilgą laikotarpį savarankiškai įsigyti. Šimtme čiais krauti lietuvių tautos tur tai padėjo mums net ir svetur pralobti. Tai parodo, kiek esame skolingi Lietuvai, lietuviš kai mokyklai ir aplinkai, kurio je augome, mokinomės, bren dome ir buvome gyvenimui pa ruošti.

Tautos Fondas rūpinasi lie tuviškais reikalais šiapus ir anapus, uždangos. Tam rei kia finansinių išteklių. Todėl TF ir skelbia sykį metuose sa vo piniginių vajų. Tai svarbi proga paremti dirbamą darbą. Dar daugiau. Tai proga atsie isti ką esame gavę ir pavelde ję iš savo tautos, pats laikas su tvarkyti senas praeities sąskai tas, ypač jei praeity jos buvo visai pamirštos ar apleistos. Tik dirbdami ir aukomis remd ami galėsime atgauti savo tau tos laisvę — valstybinę nepri klausomybę. Mūsų šūkis turi skambėti: atiduok savo tautai, ką privalai grąžinti. Pasidalink su pavergtą tautą nors maža dalimi savųjų išteklių, kurių tē vynėje gavai šimtais ir tūk sančiais.

Tarptautinė padėtis verčia mus stipriai budėti. Lietuviš

kieji reiškiniai gi džiugina ir kelia vilčių. Tautinė šokių šven tė, PLB Seimas Toronte, vy kstanti politinių laisvinimo vei ksnų konsolidacija rodo aiškų supratimą svarbiųjų lietuviškų jų reikalų. Tat ir šia aukos pa reigą turime atlikti dosniai ir meistriskai.

Rinkėjai — Tautos Fondo atstovai aplankys jūsų namus. Priimk juos lietuviškai, taupy damas jų brangų laiką ir iš leisk su auka.

Jūsų auka išreiškia laisvės troškimą Lietuvai.

Tautos Fondo Toronto Skyriaus Valdyba

Parapijiečių lankymas pra dedamas šią savaitę. Bus lan komi tie, kurie praėjusį sezo ną dėl įvairių priežasčių liko nelankyti ir taip pat tie, kurie gyvena toliau nuo Toronto. Prieš atsilankant, su visais bus stengiamasi susisiekti telefo nu.

KITOS NAUJIENOS

— Alberto provincijoje nuo spalio 1 dienos pradeda veikti sveikatos apsaugos pla nas, pagal kurį neturtingiems gyventojams nemokamai bus teikiama sveikatos pagalba.

— Po juododžių, Ameriko je prasidėjo kalbos apie indė nų diskriminaciją. Šiaurinėje Dakotoje įvykusioje indėnų konvencijoje buvo kaltinami, kad diskriminuojami indėnai.

— Zigmąs Domeika Vene cuelos Lietuvių B-nės pirminin kas, grįždamas iš PLB seimo, buvo sustojęs Čikagoje, kur tu rėjo platų pasitarimą — pasikal bėjimą su JAV LB C. V-bos atstovais. Z. Domeika pagei davo didesnės paramos vado vėliais ir kitomis knygomis Ve necuelos lituanistinėms mokyk loms.

JAV LB C. V-ba šį klau si mą plačiau nagrinės ir mano atitinkamą Kultūros Fondo iš leistų vadovėlių skaičių perleis ti BLB Valdybai, kad ji aprū pintų Pietų Amerikos kraštus.

DEŠRELĖS SU ZIPERIAIS

Bilston Anglijos dešrelių ga mintojas praneša, daras ban dymus gaminti dešreles su zi periais, vartotojų patogumui.

Lietuviai advokatai

NEIMAN, BISSET & SEGUIN
Barristers, Solicitors,
Notary Public.

35 Heyden Street
(netoli Bloor ir Yonge)
Toronto 5, Ont.
Tel. Office WA 4-9501
Res. BE 3-0978

A. E. Mc KAGUE, Q. C.

Barrister and Solicitor

Advokatas ir Notaras.

Tel. EM 4-1394, EM 4-1395

1008 Northern Ontario Bldg.

330 Bay Street.

TAUPLYK IR SKOLINKIS TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

„PARAMA“

Būstinė: LIETUVIŲ NAMAI

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4¼% iki 5%.

Už asmenines paskolas ima tik 7½%.

Už paskolas ir — morgičius — 6½%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.

Visų narių gyvybę apdrausta santauų dydyje,

bet ne daugiau \$2,000.00.

„Paramos“ nariais gali būti kiekvienas lietuvis,

gyvenantis Kanadoje.

Kasos valandos:

dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną,

išskyrus šeštadienius ir sekmadienius,

o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min.

tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.

Leidžia ir redaguoja: J. Lazauskas.

Eina dešimti metai.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

1000 kalėdinių siuntinių be uždarbio

kurį sudaro:

Turėdami galvoje tą didžiulę paramą, kuria mes naudojomės praeitais metais, DAR KARTĄ (jau septinti metai) visiems lietuviams kaip dovaną atiduodame savo uždarbį nuo 1000 (tiktai) SPECIALIŲ KALĖDINIŲ SIUNTINIŲ.

Kadangi mums prekybiniai metai buvo sėkmingi, tai esame pajėgūs pasiūlyti šių metų KALĖDINIAMS SIUNTINIAMS BE UŽDARBIO NAUJAS GEROS RŪŠIES EKSPORTINES ANGLISKAS MEDŽIAGAS, specialiai mums gamintas, ŽYMAI GERESNĖS RŪŠIES, patrauklesnes ir ŽEMESNĖS KAINOMIS negu ankstyvesniais metais.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 1, kurį sudaro:

- 1) 4 jardi sunkiojo rajono 1 moteriškam kostiumui ar suknelėms ir švarkui, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
- 2) 3 jardi dvigubo pločio pamušalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
- 3) 3 jardi poplino, balto

4) 1 pora žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių.
KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO už siuntinį Nr. 1 yra tikta \$ 31.00 kanadiškais pinigais, įskaitant visus mokesčius.
KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 2 (dvigubas siuntinys Nr. 1), kurį sudaro:

- 1) 8 jardi sunkiojo rajono 2 moteriškiems kostiumams ar 2 suknelėms ir 2 švarkeliams, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
- 2) 6 jardi dvigubo pločio pamušalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
- 3) 6 jardi poplino, balto

4) 2 poros žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių.
KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO už siuntinį Nr. 2 yra tikta \$ 47.00 kanadiškais pinigais, įskaitant visus mokesčius.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 3, kurį sudaro:

- 1) 3¼ jardo gabardino ar vilnono 1 kostiumui, pilko, rudo ar tamsiai mėlyno
- 2) 3 jardi paltinės medžiagos 1 vyriškam ar moteriškam žieminiam paltui, gelsvos, žalios, mėlynos, tamsiai mėlynos ar juodos
- 3) 4 jardi sunkiojo rajono 1 moteriškam kostiumui ar 1 suknelėi ir švarkui, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto

4) 3 jardi dvigubo pločio pamušalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo

5) 1 pora žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių.
KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO už siuntinį Nr. 3 yra tikta \$ 58.00 kanadiškais pinigais, įskaitant visus mokesčius.
KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 4 (dvigubas siuntinys Nr. 3),

- 1) 6½ jardi gabardino ar vilnono 2 kostiumams, pilko, rudo ar tamsiai mėlyno
- 2) 6 jardi paltinės medžiagos 2 vyriškiems ar moteriškiems žieminiams paltams, gelsvos, žalios, mėlynos, tamsiai mėlynos ar juodos
- 3) 8 jardi sunkiojo rajono 2 moteriškiems kostiumams ar 2 suknelėms ir 2 švarkeliams, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
- 4) 6 jardi dvigubo pločio pamušalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo

5) 2 poros žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių.
KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO už siuntinį Nr. 4 yra tikta \$ 93.00 kanadiškais pinigais, įskaitant visus mokesčius.

Paprašiusiems pasiūsiame ORO PAŠTU nemokamai visų medžiagų pavyzdžius į bet kurį pasaulio kraštą. NAUJIEMS KLIENTAMS, jeigu jie paprašys, pasiūsiame taip pat savo VISĄ ILLUSTRUOTĄ katalogą ir standartinių ir maisto siuntinių kainoraščius.

Mūsų KALĖDINIUS SIUNTINIUS BE UŽDARBIO gali užsisakyti kiekvienas lietuvis, vis tiek, ar jis būtų mūsų klientas, ar kurios nors kitos firmos. TAČIAU MES NEREDAMI prieš visus ISLAIKYTI BEŠALISKUMĄ, ESAME NUSTATĘ, KAD IŠ KARTO VIENAS ASMŪS GALI UŽSISAKYTI NE DAUGIAU KAIP PO VIENĄ KIEKVIE-
NO TŲ SIUNTINIŲ. Priiminėsi po \$ 1.00 už stato iš tų, kurie norės užsitikrinti bet kurį mūsų kalėdinį siuntinį be uždarbio, ir lauksime galutinio užsakymo iki 8 savaitių.

Esame įsitikinę, kad jums aišku, jog bet kurioje kitoje firmoje už tokias kaip šie mūsų siuntiniai jūs mokėtumėte bent dvigubai tiek. Dėl to nedelsdami tuojau siųskite užsakymus, kad mes galėtume siuntinius pristatyti gavėjams Kalėdoms.

Kadangi daugelis mūsų klientų užsakinėja mūsų kalėdinių siuntinių be uždarbio tuojau pat, kai tik pasirodo mūsų skelbimai, tai norime pasakyti, kad visiems savo klientams (net ir tiems, kurie neprašo) pasiūsiame visų medžiagų pavyzdžius, kai tik išleidžiame siuntinius.

Mes garantuojame:

1. Kiekvienas siuntinys pasieks gavėją.
2. Jei siuntinys dingtų, mes grąžiname pinigus arba nemokamai pasiūsiame kitą tokį pat siuntinį.
3. Sumokame visus mokesčius, dėl to gavėjams Lietuvoje, sulaukusiems siuntinių, nieko jau nebereikia mokėti.
4. Siunčiame visas medžiagas tik pagal pavyzdžius.

LITHUANIAN TRADING COMPANY

341, LADBROKE GROVE LONDON, W. 10 ENGLAND.

Port Arthur ir Fort William, Ont.

MŪSŲ GYVENIMO FAKTAI

Senokai bebuvę rašyta iš mūsų padangės, nes buvome užimti darbais, tai dabar viską prisiminsime suglaustai.

Pirmiausia

Mūsų nelaimės:

Staigiai mirė Valantorius, yra likęs brolis Antanas - Tony.

Port Arthur, Ont.

Mirė staiga Vincas Vasi lauskas, 63 metų, artimų gi minių Kanadoj neturėjo. Ve lionis buvo malonus žmogus, dalyvaudavo lietuvių parengi muose.

Tebūnie jiems lengva Ka nados žemelė ir nuoširdi užuo jauta artimiesiems.

Šia proga paminėtina, kad žmonės, kurie yra čia mirę per paskutiniuosius keletą me tų — nė vienas nėra palikęs testamento, tai ir jų likęs žemiškas turtelis atiteko svetimie siems — valdžiai, o kitų ad vokatai ir trusto kompanijos per keletą metų tvarko. Čia verta paminėti, kad ir kiekvie nam reikėtų surašyti testamen tą, nupirkus specialią formą „Will“, gaunamą knygynuo se už 25 ct. Ten gali užpildyti pats, tik būtinai reikalingi 2-jų liūdinių parašai ir jų ad resai. Jie neturi būti giminės ir ne iš vienos šeimos. Nesvarbu kokio amžiaus bebūtum, juk niekas nežino savo likimo. Gi tas testamentas surašymas nie ko niekam nekenkia ir jeigu ateity nori jį pakeisti kitu, pir mąjį panaikinti. Plačiau apie tai jau buvo rašyta „Tėviškės Žiburiuose“ ir „Nepriklauso moje Lietuvoje“.

Linksmesnės naujienos

P. p. Drukteniai lankėsi To ronte pas savo artimus bičiū lius. Jie abu yra labai paten kinti ir nuoširdžiai dėkingi p. p. Sekoniams, pas kuriuos bu vo apsiitoję, pp. Staliorai čiams, pp. Sileikams, Stellai ir George McKinnon, p. St. Jo naičiui, pp. Urbonams, p. Jo naitienei su dukra Vale ir kt., už malonų priėmimą.

Leo Druktenis buvo pasių s tas miesto savivaldybės į Kin gstono universitetą kelių sava ičių kursą išklaisyti alkoholi z mo klausimu. (Leo dirba čia socialinį bei šelpimo darbą miesto savivaldybės ribose).

Balys Giedraitis su žmona ir dukra aostogas praleido ke liaudamas mašina ir lankyda mas draugus ir gimes To ronte, Windsore ir Ameriko j. Kelione yra labai patenkinti ir dėkingi giminėms už malonų priėmimą.

Piginiai reikalai.

Surinkti pinigai vasario — gegužės mėn. dar nebuvo pa skelbti.

Tautos Fondui yra surinkta 55 dol. Aukojo: J. Prišas 10 dol.; po 5 dol.: V. Semaška, F. Norvydas, B. Kalibatas; 3 dol.: E. Jasevičiūtė, L. Radze vičiūnė, V. Bružas, H. Poš kus; po 2 dol.: J. Erslovas, J. Mockus; po 1 dol.: V. Joku bauskas, J. Simonaitis, B. Gie draitis, F. Bagdonas, V. Ba činskas, F. Druktenis, S. Ma tulionis, J. Paukštys, F. Ramo nas, Marcitas, J. Kriščiūnas, J. Danėnas.

Surinkta vasario 16 d. gim nazijai 25 dol. Šalpai 60.25 dol., iš kurių pasiūsta KLB Šalpos centrai 33.25 dol. ir čia vietoj yra sunaudota 27 dol. pagal šalpos centro v bos sutikimą persiuntimui 6 siuntinių Suvalkų trikampui (vartotus rūbus mes patys su aukojome). Siuntinius jie ga vo liepos mėn. ir parašė lai škus, ypač jų kaimynai. Aš jau gavau keturius liškus, kuriuo se jie prašo sušelpiti rūbais bei avaline. Rašo jie gyveną labai sunkiose materialinėse sąlygose.

Rūbų jau turim porai pa kietų; reiktų dar daugiau su rinkti, kad galėtume pasiūsti visiem prašantiem. Klausimas su persiuntimo lėšomis. Da bar jau laikas spalio mėn. da ryti rinkliavą šalpai. Tikiu, kad centras ir vėl duos sutiki mą dalį surinktų pinigų panau doti siuntinių išsiuntimui. Tad labai prašome visų talkos.

Labai gaila, kad išvyko iš mūsų Vyta Semaška su žmo na Rita bei sūnum ir Feliksas Norvydas. Jie visi buvo uolūs talkininkai mūsų apylinkės rei kaluose su gražia iniciatyva ir pastangomis. Nuoširdžiai linki me jiems geriausios sėkmės.

Bus daugiau.

PAVYZDINGĄ LIETUVOS ŪKININKĄ...

Atkelta iš 5-to psl.

Užėmus mūsų kraštą ru sams, A. Mitalas ir daugelis kitų lietuvių, pasitraukė iš sa vo gimtojo krašto į Vokietiją.

Vokietijoje gyveno Rottenbur go ir Dorferdeno stovyklose, vėliau persikėlė į Seedorfo prie Zeven, Pabaltiečių sto vyklą. Ši stovykla buvo gero kai apleista ir netiko šeimų gy venimui. Reikėjo padėti nema ža pastangų, ligi buvo galima žmoniškai šioje stovykloje įsi kurti. A. Mitalas buvo šios sto vyklos vyr. butininkas ir dar bo jėgos įvairiems išikūrimo darbams organizatorius. Jis vi siems stovyklos gyventojams padedant, stovyklą gražiai su tvarkė. Buvo supilta graži aikštelė, kurioje plėvesuodavo Lietuvos vėliava, buvo sutvar kytos mokyklai ir įvairiems kursams reikalingos patalpos. Seedorfo stovykla buvo žino ma britų zonoje ne tik gausiu gyventojų skaičiumi, bet ir kul tūrinio savo veikimu. Sumažė jus stovyklos išikūrimo dar bams, Lietuvių Komitetas pa skyrė A. Mitalą stovyklos mai tinimo sandėlio vedėju, kur jis aprūpindavo maistu apie 2300 stovyklos gyventojų. Maitini mo sandėlio vedėju buvo jis ir Stadts stovykloje, į kurią nusikėlė iš Seedorfo. Kaip visi atsimename, tuo metu stovyk lose vyravo sunkios ir niūrios nuotaikos. Nuolatos ėjo gan dai apie visokius grąžinimus ir rusams atidavimus. A. Mitalas šioje, netikrumo maišaty pasi žymėjo dideliu ramumu ir bū do šaltumu. Jis teisingai ir blai viai mokėjo įvertinti ano me to įvykius, savo praktiškumu daug kur prisidėdamas prie ge resnio lietuvių stovyklų sutvar kymo ir skaidresnių nuotaikų į tas stovyklas įnešimo.

Seedorfo apylinkėje, kur buvo Pabaltiečių stovykla, bu vo daug miškų. Anglai po ka ro šioje srityje suorganizavo miško kirtimo darbus, įtrauk dami į tuos darbus ir Pabaltie čių stovyklą. Lietuvių miško darbininkų grupę, kartu su es tų vyrais sudarė maždaug 350 žmonių. Šios grupės vadovas buvo lietuvis, o jo padėjėjas ir dešinė ranka buvo A. Mita las. A. Mitalas išmatuodavo ir įvertindavo kirtėjų sukirstą miško medžiagą.

Brolio Jono padedamas, 1949 m. A. Mitalas atvyko į Kanadą ir gyveno kurį laiką brolio ūky netoli Port Arthur, Ontario provincijoje, kartu su broliu dirbdamas miškuose prie medžių kirtimo. Užsidir bęs kiek pinigų, nusipirko ūkį netoli Toronto, žiemos metu vis dirbdamas miškuose. Nors buvo nebejauno amžiaus, bet Ontario paper Mill vadovybė, kurios žinioje jis dirbo, tuojau pastebėjo jo darbštumą ir 1949 m. iš 220 toje grupėje dirbusių vyrų, už didžiausią su kirstos miško medžiagos kie kį apdovanojo jį geriausio miš kų darbininko pažymėjimu ir 1000 dol. pinigine premija.

Tuo tarpu vaikai ėjo moks lus. Duktė Danutė baigė Gai lestingų Seserų mokyklą, ap vainikuodama savo studijas universiteto diplomu, o sūnus Gintautas baigė inžineriją ir gavo inžinieriaus darbą vieno je didelėje įmonėje. Abidvi dukros Laimutė ir Danutė iš tekejo, sūnus Gintautas vedė.

Ramiame Juškėnų kaime Mitalų užaugo trys broliai. Vi sų jų gyvenimo keliai gerokai skyrėsi. Adolfas buvo Lietu vos kariuomenės aviacijos ma joras, Antanas ūkininkas, o Jo nas Jonas išvyko į Kanadą.

Užėjęs II pasaulinis karas abu du vyresniuosius brolius at bloškė į Kanadą pas brolį Jo ną. Brolis Jonas padėjo abie ms broliams atvykti į Kanadą ir atvykus padėjo čia įsikurti. Gyvenimo buvo taip lemta, kad amžinojo poilsio vietą ji si trys broliai rado šalia vie nas kito Toronto lietuvių šv. Jono Krikštytojo kapinėse. Pir masis mirė Adolfas, prieš kele tų metų Jonas, o šiais metais — Antanas. Velionis Antanas visą tremties metų, ir atvykęs į Kanadą, ilgėjosi gimtojo kra što ir savo ūkio, tikėdamasis kada nors į juos sugrįžti. Pikti žmonės ir negailestingoji mir tis neleidė šiai jo svajonei iš sipildyti. Jo mirusį kūną pri glaudė ne jo gimtojo krašto laukai

P. Kasulaitis.

HAMILTON

KONCERTAS, PRANEŠI MAS IR FILMAS

Didelis koncertas laukia hamiltoniečius spalio 6 d., pirma kartą atvykusios į šį žemę sol. iš Australijos Genovaitės Vasiliauskienės. Jos pasirodymas mūsų kolonijoje bus vienintelis Kanadoje, tad ir kaimyninių vietovių lietuviai prašomi pasinaudoti reta proga, iš klausant Lietuvos „ambasadorės“. Australijoje vienintelio koncerto.

Taip pat, šio koncerto proga, išgirsime trumpą pranešimą žinomojo veikejo J. Bachuno ir matysime jo filmus iš Australijos gyvenimo. Tad net du brangūs svečiai laukia mi spalio 6 d. Hamiltone.

VAJUS TAUTOS NAMAMS
127-toje savaitėje vėl susilaukė patiprinimą iš kaimyninio didžiojo Toronto lietuvių. Lin gė Petras Toronto Liet. Na muose per St. Bakšį įteikė \$ 100 čekį, o Edv. Valska arti moje ateityje pažadėjo irgi at eiti nariu su šimtaine. Hamilto nietė p. Naujokienė pažadėjo ateiti LN į pagelbą po to, ka da jos vyras Jonas įteikė LN v-bos p-ku anksčiau žadėtą šimtinę. Viso per savaitę va jus paaugo \$300 ir pasiekė \$ 123,100. Visiems geriesiems tautiečiams gražiausias mūsų ačiū!

Po vasaros kaitrų ir išsiblaš kymų, rugsėjo mėn. St. Bak šys vėl pradėjo aktyviau lan kyti tautiečius LN reikalais ir išdavoje jų po pastangų per rugsėjo 1 pusę LN gavo \$500, neskaitant pažadų.

Ši penktadienį, rugsėjo 27 d., St. Bakšys vėl bus Toron te, nuo 9 v. v. iki 11 v. v. To ronto Liet. Namuose norėtų susitikti su geraisiais torontie čiais, kurie sutikę padėti kai myniniams Hamiltonui mūsų di džiamame lietuviškame darbe.

P. Lingė per Petrą Reginą paaukojo \$20 skautų stovyklai.

SAUNIOS KRIKŠTYNOS

Visuomenininkai Jr. R. Pleiniai pakrikštijo antrą duk terį, Ramunę.

Krikštynos buvo turtingos ir praėjo pakilioje nuotaikoje su lietuviška daina, kur susirin ko nuosavame name apie pus šimtis giminių ir gerų bičiulių. Jų tarpe dalyvavo dr. prel. J. Tadarauškas, palinkėjęs vai kučius auklėti tautiečioje ir ka talikiškoje dvasioje, ir tt.

Šeštadieninės mokyklos ve dėjai J. Mikšys mokytojų ir mokinių vardu perdavė ge riausius linkėjimus. O. visų svečių linkėjimai sulaukti tre čių dar šaunesnių sūnaus krikš tynų. M. J.

STOVYKLAVIETĖS

IRENGIMUI

gauta aukų: 20 dol. A. Tumai tis, po 5 dol.: J. Stanaitis, J. Paškevičius, po 2 dol.: St. Burdinavičius ir Petūnas.

Viso nuo vajaus pradžios gauta aukų 878 dol. ir 95 ct. Visiems nuoširdus ačiū. V. P.

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE

„TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol., morgičių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21 MAIN ST. E. Room 207. Tel. JA 8-0511

PRANUTĖ IR FELIKSAS KRIVINSKAI

rugsėjo 14 d. savo gražioje re zidencijoje buvo apstulbinti visai nelauktu ir nesitikėtu sa vo draugų pokštu — jų namų „užpuolimu“! Apie 50 jų bi čiulių, nuostabiai gražiai suor ganizuotų Gen. Stabingienės ir Alf. Šilinskio pasipylė šali gatvių, lydimi sunkvežimio, pakrauto stalais, kėdėmis, val giais, gėrimais ir dovanomis ir po trumpos eisenos pasidarė Krivinskių namų šeimininkais. Po valandos laiko rūsyje esąs svečių kambarys buvo paden gtas, o kiek vėliau paaiškėjo oficialiai ir pp. Krivinskams, kad ši staigmena — jų vedy binio penkmečio proga.

Vaisių metu mieląją sukak tuvininkų porą pasveikino Alb. Ripkevičius iš Toronto.

LN vardu šią didžiąją remė jų šeimą pasveikino St. Bak šys, pateikdamas iš savo ar chyvo visą laikraštinę medžia gą apie jų praeitį ir jų atliktus lietuviškus darbus. Visi trys Krivinskių šeimos nariai į LN įnešė net \$1800.

Šis pobūvis praėjo retai ma lonioje nuotaikoje.

Puiki ir originali dovana — gražus dailininko tapytas paveikslas bus Krivinskams šios sukakties liudininku.

Linkime Pr. ir F. Krivins kams ilgiausių ir laimingiausių metų.

ŠALPOS FONDAS IR UNITED APPEAL

Hamiltone jau pradėtas Kanadoje plačiai žinomo šal pos organo United Appel var du pinigų telkimo vaju. Ta proga randame reikalo pain formuoti mūsų visuomenę, kad pereinamais metais šiuo lai ku privaliau raštu buvo kreip tasi į vietos Un. Appeal istai gą, prašant kiek paramos mū šio Šalpos Fondui. Kiek vėliau Šalpos Fondas ten pasiūtė pajamų — išlaidų sąmatą šioms metams.

Kas sekė United Appeal kasmetinę pajamų — išlaidų apyskaitą, tas galėjo pastebėti, kad eilėje kitų išlaidų, joje yra ir žydų bendruomenės var das, kuriai paskiriama vidut. apie 20,000 dol. paramos kas metai jų tautiečių ar jų soc. iš taigoms parenti.

Kreipiantis paramos buvo nurodyta, kad ir lietuviai turi šelpiamųjų tautiečių čia, vieto je, ir už Kanados ribų, kaip Vokietija, Sibiras ir kitur. Duodant paramą tik vienai et niniai grupei, kaip žydų tau tų bendruomenei, daroma diskriminacija kitų tautų etn. grupių atžvilgiu, jų tarpe ir lie tuviams, nes jie taip pat turi savo reikalingų paramos žmo nių ir lietuviai taip pat kas me tai prisideda savo aukomis prie United Appeal istigos.

Ši pavasarij pakviestiems mūsų Fondo atstovams į Uni ted Appeal įstaigą buvo paaiš kinta maždaug taip:

NIAGAROS PUSIASALIS

SUARTĖSIME SU ČIKAGOS LIETUVIAIS

Spalių 12 dieną iš Čikagos į St. Catharinę atvyksta visas „Dainavos“ ansamblis su dviem solistais ir visa eile pa lydovų. „Dainava“ pasirodys Meritono didžiulėje scenoje su nauju lietuvišku muzikiniu veikalu. Po to dar bus choro ir solistų koncertas. Taip pat iš Toronto ir Hamiltono ta pa čia proga atvyksta tautiniai so kio ansambliai „Givataras“ ir „Gintaras“ ir išpildys naujus ir seniau išmokytus šakius, rei kia laukti, išpildys labai gerai, nes abu ansambliai jau ir taip pasiekę meno viršūnių, dirba ir ruošiasi labai atsидėje.

Kaip girdėti iš šalies, „Dai navai“ pagerbti atvažiuoja iš Toronto „Varpo“ choras šį kartą, kaip svečiai.

Atsimenant, kad ta pačia

ST. CATHARINES, ONTARIO

PUIKIOS ŠEIMOS SUKAKTIS

Pp. Viskantams įkurtuvių pro ga draugai, kurių yra daug vi jų draugai, kurių yra daug vi sur, suruošė jiems lietuvišką pobūvį jų pačių namuose stai ga juos užklupę su visokiausio mis gėrybėmis ir krepšiais do vanų.

Pobūvio nuotaika buvo vi sų auksinė, nes pp. Viskantai mėgstą žmones ir moka su jais praleisti laiką.

A. Viskanta — žymus vi suomenininkas ir aktyvus lietu viško darbo darbuotojas. Dar Vokietijoje davė pradžią Bri tų zonoje pagarsėjusiam Blom bergo lietuvių chorui. Dabar liuoslaikiu vargoninkauja St. Catharines ir Wellando lietu vių pamaldose. Nors yra gero kai pažengęs muzikol, dar Lietuvoje lankęs muzikos mo kyklą, tačiau verčiasi kuo kitu ir verčiasi gerai. Turi nuosavą pieną gaminių įmonę ir jo ga minių trūksta vis didėjančioje rinkoje. Nors neseniai Kana

doje, o ir kalba iš pradžių sve tima, tačiau per trumpą laiką ir kalbą išmoko ir reikalus pats veda ir išlaikė visą eilę gamybos valdžios nustatytų egzaminų ir įsigijo visus reikia mus leidimus.

P. p. Viskantų sūnus baigė pirmuosius inžinerijos du kur sus — aukso medaliu. Su šiuo medaliu jis baigė ir haiskul — tai retų gabumų jaunulis.

Prieš porą metų atvykęs su tė vais iš Venecuelos tik su ispa nų kalba, mokykloje greit pra lenkė net kanadiečius jų pa čių kalboje, gavo geriausių pažymius, visokias galimas sti pendijas ir dar progą uždirbti, padedant profesoriui taisyti ki tų studentų darbus.

Tokias tai šeimos isikurtu ves atšventėm. Duok Die ve jiems sveikatos ir dar daug metų keliauti gražiu mūsų tė vynės keliu.

Kaimynas.

SUDBURY, ONTARIO

● Juozas Stapčinskis atostog as praleido Montrealyje; ap lankė M. M. Mačiukus, turin čius didelę drabužių siuvyklą, ketelį dienų praleido jų gra žioje vasarvietėje ir pasirinko baravykę.

Aplankė ir pp. J. S. Jan kauskus; taip pat aplankė kai mynę iš Lietuvos A. Žilinskienę ir dukrą Onutę. Stėbis, kad Onutė Žilinskaitė nors gi musi ir augusi šiame krašte, puikiai kalba lietuviškai, mėgs ta lietuvišką muziką ir yra su sipratusi lietuvaitė.

Sugrįžti labai patenkintas ir visiems ji priėmusiems ir ap dovanojusiems yra labai dė kingas. Sekančias atostogas žada praleisti vėl Montrealyje

SPORTAS...

Atkelta iš 3-čio psl.

kalinga reali, finansinė para ma, aktyvus įsijungimas ir dar bas su jaunimu. Kad paro

1. Žydų tautos bendruome

nė neskaitoma etnine tautos grupe.

2. Žydų tautos bendruome nės įsteigta social. centrais naudojasi ir kiti miesto gyven tojai (žinoma, už pinigą. Z. P.), todėl jiems parama ir duodama.

3. Jeigu ir lietuviai ką nors panašaus turėtų, galėtų rasti galimybę paramai gauti.

4. Pinigai gauti iš Hamil tono United Appeal įstaigos, pageidaujama, kad jie čia bū tų ir išleisti.

Tokia trumpa santrauka iš pasikalbėjimo atsilankius kal bamon įstaigon.

Kaip matome, tautiniai rei kalai neremiami, nežiūrint, kad tautinės grupės kas metai sudea ir nemažas aukų su mas bendrai paėmus.

Atrodo, kad remiamai ka tegorijai galėtų tikti ir vaikų darželiai, kuriais naudojasi ir kitos tautos.

Un. Appeal tolimesnis ré mimo klausimas lietuviams pa liekamas kiekvieno individua liam sprendimui. Šiais metais užplanuota sutelkti 1,3 milio no dolerių. Vajus numatytas baigti spalio 16 d.

Z. Pulinauskas.

proga St. Catharinėje vyks ir KLB Tarybos atstovų suvažia vimas ir kad to suvažiavimo paskutinė sesija — viešos di s kusijos apie lietuvišką šeimą tarp trijų prelegentų ir publi kos — įvyks toje pat koncer to salėje, kaip ir koks įvadas i didįjį koncertą, — tai ta spa lio 12-ji St. Catharinėje para pijos metinės šventės proga gali būti labai panašų i Lietu vių Dieną, tiek savo progra ma, tiek mastu, tiek oficialia puse. Dar žinant ir tai, kad šventės įvadą padarys Lietu vos Generalinis konsulas Dr. J. Žmuidzinas.

Taigi — spalio 12 diena St. Catharinėje žada būti pa čiu didžiausiu kultūriniu įvy kiu, koks kada yra čia buvęs.

Ažuolėlis.

ŠACHMATAI

VEDA IGNAS ŽALYS.

KANADOS PIRMENYBES LAIMĖJO

meisteris Abe Yanofsky. Ant rą vietą užėmė Vranesic (jau nas jugoslavas iš Toronto). Trečią prizą gavo Macskasy (Vancouver). Ketvirtą ir penktą vietą pasidalino L. Jo yner (Montreal) ir G. Fuster (Toronto).

Tokiu būdu Yanofsky kva lifikacija lošti tarpzoniniame turnyre, kuris įvyks sekančiais metais.

— JAV atvirame turnyre po 11 taškų (iš galimų 3) surinko didmeisteriai William Lombardy ir Robert Byrne. Trečią ir ketvirtą vietą pasida lino didmeisteriai Gligorič ir Benko, surinkę po 10½ taš ko. Toliau sekė šeši lošėjai su 9½ taško: V. Palčiauskas, J. Cohen, J. McCormick, A. Sandrin, L. Szedlacssek ir R. Verber. Mes, lietuviai, ga lime didžiulius aukštus Pal čiausko rezultatu ir tikimės, kad jis ateity dar geriau pasi rodys.

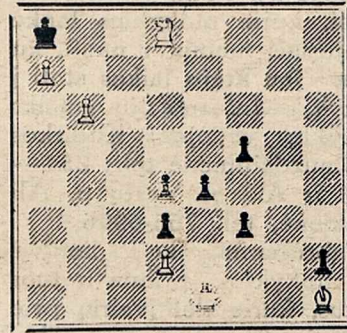
— Švedijoje mirė 59 me tų amžiaus didmeisteris G. Stoltz. 1931 metų Bled turny

re jis užėmė ketvirtą vietą (po Aliochino, Bogoljubovo ir Nimcovičiaus). Jis nugalėjo matčė didmeisterius Flohrą ir Sielmanną ir 1941 metų Müncheno turnyre paliko pa saulio meisterį Aliochiną ant roje vietoje.

— Buvusi JAV moterų tur nyro laimėtoja Lisa Lane pa reiškė, kad ji neįtraukta į J. A. V. moterų komandą todėl, kad ji esanti gana graži ir pa traukli ir tuo sukelianti kitų moterų pavydą.

Problema Nr. 37.

Matas per tris ėjimus

a b c d e f g h

PADEKOS

NUOŠIRDI MŪSŲ

PADEKA

Mirus mano mylimam vy rui ir vaikų tėveliui, Juozui Džiaugui, tebūna leisti mums čia viešai ir nuoširdžiausiai iš reikšti mūsų padėką visiems ir visoms, kas ir kuo prisidėjo laike jo šermenų ir laidotuvių, kad mus suramintų, mums pa dėtu, užjautų, palengvintų mums pernešti tą skaudų smū gį nuliūdimo valandoje. Aiš ku, nežiūrint mūsų geriausių norų, mes čia nepajėgsime vi su išvardinti vardais, bet jau čiaame sau už pareigą štai ką paminėti:

Pirmiausiai mūsų nuošir dus ačiū didžiai gerbiame, klebonui K. Pečkiui, kunigui J. Bobinui ir L. Zarembai už suteiktą bažnytinį patarnavi mą. Šia proga taipgi norime padėkoti toms mūsų artimųjų šeimoms, kurios užpiko tiek daug šv. mišių.

Mes dėkojame mūsų gim i nams už suteiktą visokeriopą pagalbą, kuri tuo syk mums buvo taip reikalinga. Ypatin gai ačiū Viktorui Plausiniui už atvykimą net iš Hamilton, Ont.

Didžiai mes dėkojame D. L. K. Vytauto Nepriklausomo Klubo valdybai ir direkto riams už didelį rūpestingumą laike laidotuvių ir už pateik tus pietus po laidotuvių. Ly giai tiek pat ačiū mūsų arti miesiems draugams ir kaimy nams bei jų šeimoms už idėta laiką užkandžių paruošimui. Taipgi ačiū gerbiame kal bėtojams už pasakytus šiltus ir nuoširdžius laidotuvių žo džius.

Tebūna mūsų nuoširdžiaus sia padėka visiems ir visoms už skaitlingą atsilankymą šer menyse, už tokią gausybę su siųstų gėlių ir vainikų prie jo karsto, bei už išreikštą užuo jautį per laikraščius.

Virš visko, mes nuošir džiausiai dėkojame visoms ir visiems už tokį skaitlingą atsi lankymą palydėti, mano vyro, Juozelio, ir vaikų tėvo, karstą į amžino poilsio vietą — į kapus.

Pasilikame nuliūdę.
B. Džiaugienė
Duktė Janina
Žentas Vytautas
Anukė Joanė.

Mieželaitis neranda atsaky mo, o Majakovskis nerado iš eities, — tai yra pagrindinis Mieželačio ir Majakovskio skirtumas.

● „Tiesa“ spausdina plačio sioms masėms skirtų dainų gai das ir žodžius. Paskelbtos jau kelios dainos.

— Italų filmas „Leopard“ Cannuose gavo pirmą premi ją.

IŠ LIETUVOS

— Irklavimo rungtynėse Lietuva nugalėjo Lenkiją 12: 9.

— Lietuvos meisteris A. Aleksiejūnas išskrido su SS-gos gelžkelių čia iš Briuseli, kur įvyks Europos gelžkelie čių lengvosios atletikos pirmė nybės.

— Naują Lietuvos rekordą 5 km bėgime atsieikė K. Oren tas, nubėgęs šį nuotolį per 13 min. 58,8 sek.

— Raudonosios armijos l. atletikos pirmenybėse trečią vietą jieties metime iškovojo karininkas J. Mozūra, nume tės įrankį 72 m. 90 cm.

— Vilniaus Žalgirio mote rų aštuonvietė iškovojo Euro pos meisterio vardą. Deja, ša lia lietuvių irklautojų ran damos šios pavardės: Griščen kova, Perevoruchova, Semaš ko.

— Paskutinėm gautom ži niom pranešama, kad Euro pos gelžkelių pirmenybėse Briuselyje Aleksiejūnas buvo trečias. Nugalėjo belgas, pasie kęs naują pasaulio rekordą 3 km kliūtiniam bėgime — 8 min. 26,6 sek.

— Telšių futbolininkai su žaidė lygiomis ir laimėjo 1:0 prieš Plunge. Žemaičių sosti nė pralaimėjo Plungei krepši nyje 39:88 ir 45:90.

— Vilniaus Žalgirio futboli ninkams gresia iškritimas iš augštosios SS-gos futbolo ly gos

APIE KĄ GALVOJA

MIEŽELAITIS

Minint rusų poeto novato riaus, Vladimiro Majakovskio, 70 metų gimimo sukaktuves, ir Lietuvoje buvo suruošta serija minėjimų. Okupuotos Lietu vos rašytojai, sudarę tam mi nėjimui spec. komitetą, jo pir mininko žodžiais pareiškė abe jojimus ir iškėlė neatsakytą klausimą: „Aš šiandien vėl at kakliai galvoju. Kodėl, klau siu, Majakovskio balsas toks patrauklus?“... Mieželaitis ir anksčiau apie tai galvojęs. Bet, jeigu dabar jam iškyla tas pat galvojimas, jau po kelias dešimt metų, tai reiškia, kad Mieželaitis neranda atsakymo. Kodėl neranda? Matyti, jis tik tai apsimeta nerandąs. Jo žo dis apie Majakovskį gerai pa rašytas. Bet esamose sąlygose užbaigtas klaidingomis išvado mis.

IŠ DIDELIO DEBESIO...

PL B-nės Seime buvo nu matytas ir sportas. Šią sritį tvarkyti buvo pavesta tik vie nam asmeniui, prasilenkiant ne tik su FASK-tu, bet ir Ka nados Sporto Apygardos va dovybe ir šių organų teisine puse į įsėivijos sportinį gyve nimą. Ir kaip reikėjo tikėtis, iš didelio debesio... nebuvo nė

JUOZAS AUDENAS

Ekonomistas
Tarpininkauja Mutual Funds investavimams:
109 Warwick Street
Brooklyn 7, N. Y.

Penmans
WARRANTED
KNIT-GOODS
BUILT

Apatiniai-kojinės-T-marškin.

GP 2-5

MONTREAL

ŠI ŠEŠTADIENI PRADEDAMI LIETUVIŠKOSE MOKYKLOSE MOKSLO METAI

Sekmadienį, rugs. 22 d., abiejose lietuvių bažnyčiose įvyko mokslo metų pradžios pamaldos, kuriose dalyvavo mokytojai su mokiniais.

Ši šeštadienį, rugsėjo 29 dieną, 9 valandą 30 minučių ryto visose lietuvių mokyklose, tose pačiose patalpose, kuriose mokslas ėjo ir praėjusiais metais, ir šiemet pradeda mokytojai su mokiniais.

Šeštadienį pusę dešimtos ryto Dr. Vinco Kudirkos vardo mokykloje, 3125 Dandurand, Rosemounte, ir Aušros Vartų mokykloje, 5525 Angles Street, Cote St. Paul, renkasi mokiniai, kurie mokyklą lankė praėjusiais metais ir nauji, kuriems jau atėjo laikas stoti į mokyklą. Informaciją suteiks mokyklų vedėjos: Kudirkos p. Blaudžiūnienė tel.: 254—4678 ir Aušros Vartų p. Ališauskienė, tel. 766-6996.

Pabrėžiama, kad lietuviškos mokyklos priima ir tuos vaikus, kurie dėl įvairių priežasčių neišmoko lietuviškai kalbėti, — jie šiose mokyklose išmoks kalbėti lietuviškai.

Aukštesnieji Kursai

taip pat mokslo metus pradeda ši šeštadienį, rugsėjo 29 dieną 10 valandą tuos mokyklose, kuriose ir praėjusiais metais vyko mokslas: Desmar chais ir Lorandau gatvių kampe, netoli nuo Aušros Vartų bažnyčios.

Šiemet pavasarį pradžios mokyklas pabaigė 30 mokinių, todėl Aukštesnieji Kursai tiki si turėti labai gražų pirmąjį kursą.

Aukštesnieji Kursai šiemet paaugo — vienu kursu ir todėl šiemet veiks trys Aukštesniųjų kursų kursai.

Visi baigusieji šeštadienį nes mokyklas kviečiami lankyti Aukštesniuosius Kursus. Be to, kviečiami į Kursus ir visai nelankiusieji šeštadieninių mokyklų, bet atitinkantys savo metais. Kas dėl ko nors abejoja, mielai informaciją suteiks Kursų Direktorė, Br. Lukoševičienė, telef. 768-0322.

Kursuose bus mokomi šie dalykai: lietuvių kalba — Br. Lukoševičienė, lietuvių literatūra — M. Jonynienė, tikyba — T. K. Pečkys, Lietuvos istorija I. Rimkevičienė, Lietuvos geografija — J. Kardelis, dainavimas — E. Mikalajūnaitė, tautiniai šokiai — S. Geležius, parncūzų kalba — mokytojas vėliau paaiškins. Kur su tikslas — išieiti visų lietuvių tinių dalykų gimnazijos kursą.

Seminaras

taip pat pradeda savo susirinkimus ir diskusijas, seniūnams susižinojus su seminaro vedėju Dr. H. Nagiu, tel.: CR 6-2507.

Visi tėvai labai prašomi savo vaikus siųsti į lietuviškas šeštadienines mokyklas ir Aukštesniuosius Kursus bei Seminarą.

MONTREALY ATIDARYTAS MODERNUS TEATRAS

Šeštadienį, rugs. 21 d. įvyko, kaip teigiama, moderniausio visame pasaulyje teatro,

Dr. J. SEMOGAS

5441 BANNANTYNE, Verdun Pirmadienį ir ketvirtadienį

antradienį ir penktadienį

trečiadienį 7—9 p. m. šeštadienį 11—1 p. m.

PO 7.3175; namų DO 6-9582

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA
1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051

Dr. E. ANDRUKAITIS
956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

vardinamo Place des Arts, iškilmingas atidarymas, kuriame dalyvavo Quebeco min. pirmininkas Lesage, teatro iniciatorius miesto meras J. Drapeau ir daug, 3000, turtingos publikos, nes bilietai kainos buvo po 100 dol.

Apie naują teatrą daugelis publikos pasisakė per radio ir televiziją, nes pertraukos metu radio ir televizijos tarnautojai darė su publika pasikalbėjimus.

Teatras atidarytas simfoninės muzikos koncertu. Po himnų, pirmu numeriu išpildyta montrealiečio kompozitoriaus J. Papineau - Couture „Veidrodė“, diriguoju Pelletier. Kitą simfoninio koncerto dalį dirigavo Z. Metha.

Teatras pastatytas miestui kaštavo per 20 milijonų dolerių.

KURSŲ IR SEMINARO

vedėjų ir mokytojų susirinkimas įvyko praėjusią savaitę AV klebonijoje. Be mokytojų dalyvavo KLB Kultūros Fondo p. Dr. H. Nagys ir Kultūros Fondo Igaliojimo Montrealiui Inž. P. Povilaitis.

Susirinkimas plačiai ir nuodugniai tarėsi kursų ir Seminaro klausimais: darbo, pamokų, tvarkos. Iškelta daug su manymų ir siūlytų daug projektų, ypač dėl Seminaro, kuris susirūpinta vesti aukštesios mokyklos lygiui prilygstant. Ryšium su tuo iškilė eilė problemų, kurios bus artimoje ateityje sprendžiamos.

JAUNIMO KLAUSIMAS,

išskėlus jį praėjusioje KLB Krašto Tarybos sesijoje, kuri Krašto Valdybą įpareigojo įsteigti Jaunimo reikalams KLB Krašto Valdybos padalinį, Kultūros Fondas ėmėsi šios iniciatyvos ir tam tikslui paskyrė vieną savo narį — Vincą Piečiūtį.

Praėjusią savaitę įvyko su šauktas Jaunimo sekcijos vadovo visų jaunimo organizacijų atstovų susirinkimas, kuris aptarė organizacinius reikalus ir sudarė jaunimo sekcijos valdybą.

Kultūros Fondo jaunimo sekcijos uždavinys jungti veiklai jaunimą bei jo organizacijas visoje Kanadoje.

LIETUVIŲ RADIO PUSVALANDIS,

Montrealy pradedamas spalio 6 d., sekmadienį, 10 val. vakaro, banga 1410 iš stoties CFMB. Praneša vedėjas Liūdas Stankevičius.

DR. V. GIRIUNIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
3938 Rosemont Blvd.
RA 7-5552; namų RA 1-0656

DR. A. O. JAUGELIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St., 1 a. 11 kamb.
WE 2-6662; namų PO 8-8096

NOTARAS
J. BERNOTAS
B. A., B. C. L.
Sun Life Building
Suite 2079
Tel.: UN 6-4364

ADVOKATAS
STASYS DAUKŠA, LI., D.
4 Notre Dame St. E.
Suite 902 ir 903
Tel.: 861-8478 ir 861-8479

ADVOKATAS
JOSEPH P. MILLER
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064
Resid.: 40 Laffleur
LaSalle. DO 6 1570

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Montrealio vyskupijos katalikai raginami atkreipti dėmesį į televizijos naudojimą. Ap svarstykime ir mes, kaip mes naudojames šia moderniausia priemone, skirta informacijai ir reakcijai. Ypač raginti tėvai žiūrėti, kad šeimose T. V. aparatas nebūtų paliktas vaikų valiai, kad ne visos programos tinka vaikams.

Daugelis tėvų norėtų, kad jų vaikučiai gražiai lietuviškai kalbėtų ir kartu būtų paruošti pirmajam mokyklos skyriui. Nebedelskite, bet registruokite vaikučius į Lietuvių Vaikų Darželį. Daugiau informaciją gausite, paskambinę 766-9397.

Vėlinių vokelius gausite šią savaitę. Malonėkite jais pasinaudoti, prisimindami savo mirusius artimuosius sudėtinę se šv. mišiose. Vėlinių proga, arba atskirai.

NMP seserų remėjai lapkričio 3 dieną rengia bazarą. Vi si mūsų kolonijos lietuviai prašomi prisidėti fantais. Siųskite seselių adresu: 1450 de Seve. Montreal 20, P. Q.

Tuokiasi John Vivien su Diane Belsky.

Kalėdijant šią savaitę bus aplankytos Jacques - Cartier, Longueuil ir kitos dešiniojo Šv. Lauro upės kranto vietovės. Lankys kunigai: St. Kulbis ir L. Zaremba.

Praėjusio sekmadienio rinkliavose suaukota \$315.

MOKYKLŲ TĖVŲ KOMITETO

susirinkimas šaukiamas šį penktadienį, rugsėjo 27 dieną, 7.30 Aušros Vartų salėje. Visi kviečiami dalyvauti.

DR. PETRAS LUKOŠEVIČIUS

pereina į mokslinį darbą, kuris jam teks dirbti už Montre alio ribų, vienoje selekcijos stotyje. Linkime sėkmės mokslu darbuose.

DR. JONAS MALISKA,

pakviestas į Montrealio universitetą, jau pradėjo mokslinį darbą.

● J. Adakauskas lankėsi NL redakcijoje, apsimokėjo prenumeratą, pasipasakojo apie vasaros kelionę per Lietuvą, atidavė linkėjimus iš pažįstamųjų Lietuvoje ir NL Mašinų Fondui paskyrė 10 dol. Nuo širdžiai dėkojame.

● P. Palubinskaitė, chemikė, šiemet vasarą praleido kelionėje per Europą.

● P. Palubinskienė lankėsi N. L. redakcijoje ir pratęsė NL prenumeratą.

● M. Taparauskas, lankydams savo seserį, kuri LaSalle je, ties NL redakcija turi savo krautuvę, aplankė ir NL red. ir apsimokėjo prenumeratą.

ALLIANCE REALTIES INC.

Žemė, namai, apartamentai, mortgyčiai.

Premijos už naujų klientų nurodymą.

D. Baltrukonis RE 7-0844
P. Rudinskas HU 1-2957
J. Skučas RA 2-6152

I. G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktoriai
IGNAS GURČINAS
889 — 56 Avenue
Lachine. Tel. 631-0882.

TAUPYK IR SKOLINKIS SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“

Adresas: 1465 De Seve Str., Montreal 20, P. Q. tel. 766-5827
Santautos apdraustos vienu milijonui dolerių. * Mirties ir invalidumo atvejais pagal turimą draudimo polisą santautos iki \$2000 išmokamos dviguba suma. * Už depozitus mokama 4%, už ūsus — 4,25%. * Už asmenines paskolas imama 7,6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6,5%. * Pigus paskolų draudimas skolinio mirties ir invalidumo atvejais. Bankas veikia: 1465 De Seve: sekmadieniais nuo 10.30 iki 1 val.; darbo dienomis nuo 12 iki 3 val. išskyrus pirmadienius ir šeštadienius.

Vakara: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 v. v. 3907 Rosemount Blvd.: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakare.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

Grybų vakariene šeštadienį, rugsėjo 28 dieną.

„LITO“ REIKALAI

„LITO“ VAJUS

Šiuo metu siuntinėjamas informacinis aplinkraštis dar „Litui“ nepriklausantiems Montre alio lietuviams. Kviečiame visus jį gavusius nepa tingėti jo perskaityti ir palyginti „Lito“ duodamus patarimus ir mokamas palūkas su kitų bankų patarnavimais. Mes esame tikri, kad pa lyginimas išeis „Lito“ naudai.

Taip pat kviečiame „Lito“ vajaus komiteto narius pagyvinti savo veiklą, kadangi ru duo yra pats geriausias laikas naujų narių verbavimui.

„Lito“ depozitoriai prašomi kas mėnesį atsiminti savo apmokėjimus. Paštu jie nesiuntomi, nes reikalingas čekius atsiimančio parašas.

Kredito Unijų metinis balius įvyks spalio mėn. 12 d., šeštadienį, 8 val. Skyline Hotel, Cote de Liesse Rd. Įėjimas \$2.50, bilietai gaunami „Lito“ darbo valandomis. Pr. R.

● A. Gudui padaryta apendicito operacija

● P. Alekna pridavė naują NL prenumeratorių. Nouširdus ačiū.

KITOS NAUIENOS

Bet Kanada dar daug gali išmaitinti žmonių, nes pav. šiemet kviečių yra prikulta apie 700 milijonų bušelių, o ir praėjusių metų dar yra likę at sargoje 400 mil. bušelių. — tat Kanada dabar turi apie vieną milijardą bušelių kviečių atsargą.

MIRTIES NUOSPRENDŽIAI SOVIETIJOJE

„Sovietskaja Rossija“ paskelbė, kad Piatigorske įvykusioje byloje teismas nuteisė mirties bausme tris piliečius (tarp jų vieną rabiną — B. Gavrilovą). Jie visi buvo kaltinami varę prekybą aukso ir brangakmeniais, dirbdingsi dantų protezus ir krikščionių nau dojamus kryželius. Ryšium su mirties nuosprendžiu rugsėjo 3 d. griežtą protestą pareiškė Jeruzalės rabinas Y. Nissim, nurodęs, kad tai naujas sovietinės laikysenos žydų atžvilgiu ženklas. Esą žydams sovietijoje sistematiškai pažeidžiamos pilietinės ir religinės teisės. Piatigorske nuteistieji, pagal rabiną, nukentėję dėl neteisingų skundų. Jeruzalės rabinas šaukėsi viso pasaulio religinių vadovų ir kvietė prote sustoti.

Rugsėjo 3 d. laikr. „Krasnaja Zvezda“ pranešė apie majoro pensininko A. Boro dai nuteisimą mirties bausme — šis buvęs gausios vadas ir su bendrininkais spekuliuojęs iš kariuomenės gautais auto mobiliais ir padangomis. Jo bendrininkai Odesoje nuteisti įvairiomis, daugelio metų kalėjimo bausmėmis. E.

ČEKIJOJE SUIMTAS ŠVEDŲ PILIETIS

Beveik po šešių savaičių pa aiškėjo, kad Čekoslovakijoje liepos 11 d. buvo suimtas čekų tautybės 34 m. amž. Švedijos pilietis. Jis Čekoslovakijoje

TAISAU IR DAŽAU LENGVAS MAŠINAS.

LIETUVIAMS NUOLAI DA. Skambinkite telef. DU 9-0571
V. Sušinskas.

TORONTO

„VYČIO“ ŽINIOS

— Krepšinio treniruotės vyksta kiekvieną penktadienį nuo 7 val. vak. Ragerson ins tituto patalpose, netoli Dun das ir Bathurst gatvių kampo. Treniruotė salė yra didelė, moderniška ir specialiai krepšiniui pritaikyta.

— Bendras parengimas su SLA įvyks spalio 26 d. Prisi kelimo salėje. Dalis pelno pa remti.

— Šiemet sukanka 15 metų nuo S. K. „Vytis“ įsteigimo. Klubo valdyba, kurią sudaro J. Balsys — pirm., J. Uogintas — administratorius ir A. Supronas — sporto vadovas, ruošiasi šią sukaktį paminėti.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Biblioteka veikia po 10 ir 11 val. mišių.

Šią savaitę bus lankomi rapijiečiai, gyveną už Toron to ribų, iš anksto susitarus as meniškai ar telefonais.

Choras šią savaitę repetuoja atskirai: antradienį, 7.30 v. v. — moterys, o ketvirtadienį, 7.30 v. v. — vyrai. Laukiame daugiau naujų choristų, ypač vy rų.

Jaunimo choro repeticija — šį penktadienį, 6.30 val. vak. Jaunimas bažnyčioje per 10 val. mišias pradės giedoti at einantį sekmadienį. Į chorą dar priimami nauji choristai nuo 9 metų amžiaus. Chorui ypač reikia berniukų balsų.

Šeštadienines mokyklos tėvų susirinkimas šaukiamas sek madienį po paskutinių mišių mūsų parapijos salėje.

Visi tėvai kviečiami dalyvauti.

RUOŠIAMAS BAZARAS

Lapkričio 3 d. NPM seserų vienuolyno remėjai rengia tur tingą bazarą. Kviečiami visi prisidėti fantais ir dovanomis. Iš anksto dėkoja.

Rėmėjų Valdyba.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

VASARA LIETUVOJE

šiemet pradžioje buvo karšta, sausa, o dabar jau šalta ir lietinga.

Siemet Palanga ypač buvo užgulta vasarotojų, kurie lig šiol dar tebesilaiko. Iš „broliš kų respublikų“. Druskininkai ir Birštonas taip pat perpildyti. Neringa taip pat gausiai ap užgulta turistiniais tikslais. Švedų konsulas Prahoje jau kelis kartus bandęs susisiekti su suimtuojų, bet vis nepavy kę. Švedų pilietį sovietai ap kaltino šnipinėjimu. E.

DISTRICT ESTATE BROKERS
Montreal Real Estate Board Nariai
3907 Rosemont Blvd.
Tel. 722-2472

Namų, žemės, paskolos.

P. Adamonis — RA 2-4735

P. Jasutis — LA 2-7879

M. Roth — RE 7-9353

ROYAL GLOBE LONDON - LANCASHIRE Draudžiama:

1. Gaisro atveju
2. Automobilų nelaimės atveju
3. Garantijos (Bonds) atveju
4. Nelaimingų atsitikimų atveju
5. Nuomų nustojimo ar preky bos sutrukdyto atveju
6. Vagystės, stiklų sudužimo, įvairių mašinų naudojimo atveju
7. Asmeniškų nelaimingų at sitikimų atveju.

Nėra draudimo, kurio Royal Insurance Co. Ltd. negalėtų duoti.

Atstovas: —

ADAMONIS INSURANCE AGENCY

3907 Rosemont Blvd.

Tel.: 722 2472

G. RUKŠENAS — 768-8640

Lite s-tos No. D-752.

AUŠROS ŽINIOS

Ši šeštadienį, rugsėjo 28 d., 12 val. Earlscurto stadijone, Landsdowne ir St. Clair kam pas, įvyks II-ji tarpmiestinių Clevelandas — Torontas len gvosios atletikos pirmenybių dalis. Pirmenybės bus praves tos moterų, mergaičių B, jau nių A ir jaunių B klasėse. Vy rų klasėje, kur numato dalyvauti ir Čikagos sportininkai, pirmenybės bus draugiško po būdžio. Vakare muzikos studi joje arbatėlė svečiams ir daly viams. Pirmoje pirmenybių dalyje, kuri įvyko praėjusį sa vaičiai Clevelande, Aušros jaunieji lengvaatletai domina vo jaunių C ir mergaičių C ir D. klasėse, iškovodami 17 I- jų, 10 II- jų ir 15-III- jų vietų, bei pastatydami keletą naujų rekordų. Clevelandiečiai pir mavo berniukų D ir E, bei mergaičių E klasėse.

KREPŠINIO IR STALO TENISO TRENIUOTĖS

Krepšinio treniruotės vyks ta seaknia tvarka: pirmadienį, trečiadienį, berniukams ir vyr.; antradienį ir ketvirtadienį — mergai tims. Pradedantieji ir jaunes niųjų klasių (9 — 13 m.) ren kasi treniruotėms tuoj po mo kyklos; vyresnieji — 7 v. v. Krepšinio treniruotes veda prieš porą mėnesių iš Australi jos atvykęs žinomas krepšinin kas ir treneris St. Gintiauskas.

Berniukai ir mergaitės, nori treniruotis krepšinyje, stalo te nise ar šachmatų žaidime, pra šomi virš nurodytomis dienomis ateiti į parapijos salę (įėj mas iš kiemo pusės). Tėveliai yra kviečiami pasinaudoti pa rapijos sudarytomis sąlygomis ir savo vaikučius iš mažens pratinkite gražiai ir kultūrin gai, lietuviškoje aplinkumoje ir vyresniųjų priežiūroje pra leisti jų laisvalaikius. Taip pat prašomi palaikyti kontaktą su klubo vadovybe ir žiūrėti, kad vaikučiai sąžiningai lan kytų treniruotes ir laiku grįž tų į namus.

Kur vasaroja iš seniau žino mi asmenys? — B. užs. r. min. Urbšys Palangoje. B. atstovas Paryžiuje Klimas, laukdamas iš Paryžiaus dukters, karščius kentėjo Kaune. Rašytojas A. Gričius savo vieloje Palangoje. Advokatas Toliušis vasarą lei džia Tytuvėnuose.

Sunkiai sergąs aktorius Ku bertavičius ir Veterinarijos Akademijos prof. Dr. Kaunec kaitė. Politechnikos instituto dir. prof. Baršauskas operuo tas, bet gerai pasveikęs. A. Sniečkus „Tiesoje“ rašo, kad rašytojas „Šimkus ligos palauz tas“, bet dirbąs — išvertęs į liet. kalbą Kelemano „Anato lio miestas“.

Pasisekimas priklausau nuo normalaus liaukų veikimo, bet ypatingai nuo prakaito liaukų.

REIKALINGOS

SIUVĖJOS (OPERATORS)

su patyrimu moteriškoms suknelėms. Geras atlyginimas. Pastovus darbas. Puikios darbo sąlygos. Teirautis adresu: 6240 Drolet.

CRESCENT LAND CORP.

Agents Romas Verbyla

LOTAI ANT EŽERO

kranto, 43 mylios nuo Montre alio 16 modelių architekto planuotų vasarnamių. Vasar namių kaina nuo 1,750 ir aukščiau. Be to investavimui žemė St. Hubert, netoli St. Helen s-los (1967 metų Pasaulinės parodos vieta).

Telef. 727-8601 ir VI 4-9254.

Adresas: 6988—16 Ave, Rosemount.